

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ปริญญาณิพนธ์
ของ
รติมา เรืองสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
เมษายน 2550

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ปริญญาณิพนธ์
ของ
ชิตติมา เรืองสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

เมษายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาานิพนธ์
เรื่อง

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ของ
จิตติมา เรืองสกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)
วันที่.....เดือน เมษายน พ.ศ.2550

คณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่ง จากท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท และ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญาโท ท่านทั้งสองได้ เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ และ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ กรรมการในการสอบปริญญาโท ที่ได้กรุณามาร่วมเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโท ที่กรุณาให้คำแนะนำคุณค่ายิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และกราบขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบคุณ อาจารย์พระมหาศรศักดิ์ วนपालเมธี อาจารย์อรินทร์ ม่วงถนอม ชิสเตอร์มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร อาจารย์ไพบุลย์ อุปันโน และอาจารย์เยาวมาลย์ วิเศษ ที่กรุณา ตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำเครื่องมือ ทำให้การวิจัยครั้งนี้ลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน คุณครูและผู้ปกครอง ของโรงเรียนเอกชนในเขต อำเภอมือ จังหวัดตรัง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ และ กรุณาตอบ แบบสอบถาม รวมทั้งรวบรวมแบบสอบถามจนครบสมบูรณ์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อยุทธ คุณแม่เสาวภา นายชเนศ นางยุพดี เรืองสกุล คุณอิสริยา นุ้ยผอม และพี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนผู้วิจัยด้วยดี ตลอดมา และขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งมีส่วนในการช่วยให้การทำปริญญาโทฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ชิตีมา เรืองสกุล

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ
ของ
รติมา เรืองสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
เมษายน 2550

ชิตติมา เรืองสกุล. (2550). ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม

จริยธรรมของเด็กปฐมวัย. ปริญญาทิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำแนกตาม ระดับชั้นเรียนของบุตร อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย จังหวัดตรัง จำนวน 422 คน ได้มาจากการสุ่มตามขนาดโรงเรียนและอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 60 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .9599 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี LSD

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่า มีความต้องการ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านวินัย ความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความประหยัดมีความต้องการอยู่ในระดับมาก
2. ผู้ปกครองที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ผู้ปกครองที่อาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านผู้เรียนมีความประหยัดและด้านผู้เรียนมีความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY OF PARENT'S NEEDS REGARDING YOUNG CHILDREN'S
MORAL PRINCIPLES

AN ABSTRACT
BY
TITIMA REAMSAKUL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Early Childhood Educational
at Srinakharinwirot University

April 2007

Titima Reamsakul. (2007). *A Study of Parent's Needs Regarding Young Children's Moral Principles*. Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Sirima Pinyoanuntapong, Assoc. Prof. Dr. Boonchird Pinyoanuntapong.

The purpose of this research was to study and compare the parents' needs about the moral principles of young children classified by age, education level, average income, occupation, and year of their children's study. The samples used in the study were 422 parents of preschool children in Trang Province selected by random sampling according to the sizes of school and district. The instrument used for data collection was a questionnaire of 60 items with its reliability of .9599. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA. When any difference with statistical significance was found, the least-significant difference (LSD) was used in pair comparisons.

The results of study were as follows.

1. The parents' needs about the moral principles of young children in general were at the high level. When considering in the individual areas, it was found that their needs in the area of honesty and the area of discipline and responsibility were at the highest level. Their needs in the area of considerateness, kindness and devotion, and the area of thrifty were at the high level.

2. The needs of parents with different years of their children's study, both in general and in individual areas, were not different.

3. The needs of parents with different ages, both in general and in individual areas, were different with statistical significance at the level of .01.

4. The needs of parents with different education levels, both in general and in individual areas, were different with statistical significance at the level of .01.

5. The needs of parents with different incomes, both in general and in individual areas, were different with statistical significance at the level of .01.

6. The needs of parents with different occupations in general were different with statistical significance at the level of .05. When considering in the individual areas, it was found that their needs in the area of thrifty and the area of considerateness, kindness and devotion were different with statistical significance at the level of .05.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	6
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครอง.....	7
ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการ.....	8
การจำแนกความต้องการ.....	11
ความต้องการของผู้ปกครอง.....	12
ความหมายของผู้ปกครอง.....	12
ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย.....	13
ความต้องการของผู้ปกครองด้านคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก.....	15
เอกสารที่เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย.....	17
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม.....	17
ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม.....	21
ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม.....	23
รูปแบบของคุณธรรมจริยธรรมในเด็กปฐมวัย.....	25
กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครอง.....	34
งานวิจัยในประเทศ.....	34
งานวิจัยต่างประเทศ.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมในเด็กปฐมวัย.....	38
งานวิจัยในประเทศ.....	38
งานวิจัยต่างประเทศ.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	42
ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการการศึกษาค้นคว้า.....	43
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	71
สมมติฐานในการวิจัย.....	71
ความสำคัญของการวิจัย.....	72
วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	73
การอภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	92
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	109

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ระดับการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	20
2 โรงเรียนอนุบาลในเขตอำเภอเมืองตรัง ที่อยู่ในสังกัดของสำนักงานการศึกษาเอกชน มี 9 โรงเรียน.....	43
3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับชั้นเรียนของบุตร ระดับอายุ ระดับการศึกษา รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพปัจจุบัน ของท่าน.....	52
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน.....	54
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านวินัย ความรับผิดชอบ..	55
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความประหยัด.....	56
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความเกรงใจ ต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม...	57
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต.....	58
9 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้นเรียน ของบุตร.....	59
10 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	60
11 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	61
12 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	63
13 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	64

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้.....	65
15 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนก ตามรายได้.....	66
16 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	68
17 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	69
18 จำนวน ร้อยละ และจัดลำดับของวิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยใน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง.....	70
19 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (α -Cronbach) ของแบบสอบถามความ ต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย.	106

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 แผนภาพแสดงลักษณะความต้องการชั้นต่างๆ ของมาสโลว์.....	9

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระบรมราโชวาทไว้ให้กับเยาวชนไทยทุกคนว่า “ถึงแม้เราจะอยู่ท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าแห่งยุคปัจจุบัน อย่างไรก็ตามเราก็ทอดทิ้งการศึกษาทางด้านจิตใจ และศีลธรรมจรรยาไม่ได้ ตรงข้ามเราควรจะเอาใจใส่สั่งสอนกันให้หนักแน่นทั่วถึงยิ่งขึ้น เพื่อให้ความคิดที่ว่าความเข้าใจถูกต้องสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อมที่วิวัฒนาการไปไม่หยุดยั้ง” (พระบรมราโชวาท คัดมาจาก สมพร เทพสิทธิ์า. 2530) จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งได้พระราชทานไว้เพื่อชี้แนะ ให้เห็นถึงการสอนคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กเล็กเยาวชน และประชาชนของประเทศ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในสังคมไทยให้เป็นที่เหมาะสม

สถานการณ์และสภาพสังคมปัจจุบันของประเทศไทยพบว่า ในขณะที่ประเทศมุ่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างมากแม้จะก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและความเจริญทางด้าน วัตถุอย่างเห็นได้ชัดแต่ความเจริญและการพัฒนานั้นก็ได้เป็นไปอย่างยั่งยืน นอกจากนั้นการพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเจริญทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมยังได้ก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศจำนวนมาก ผลของความเจริญทางด้านวัตถุที่ขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจ เป็นที่มาของปัญหาสังคมที่ดูเหมือนจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ อาทิ ปัญหาความรุนแรงทางภาคใต้ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการทุจริต ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมรวมทั้งปัญหาสุขภาพ ทั้งทางกายและทางจิตใจ ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของสังคม (ทิสนา แชมมณี. 2536 : 23) ดังนั้นคุณธรรม จริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก ในการกำหนดความสงบสุขของสังคมนั้น คนในสังคมต้องเป็นผู้เฝ้าพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม จึงจะทำให้สังคมนั้นมีแต่ความสุขในขณะเดียวกัน หากคนในสังคมใดมีความบกพร่องด้านจิตใจ ขาดคุณคุณธรรม จริยธรรมแม้สังคมนั้นจะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจก็ย่อมจะหาความสงบสุขได้ยาก การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมไทยจะต้องมีการพัฒนาตั้งแต่ปฐมวัย เพราะเด็กปฐมวัยจะเป็นกำลังของประเทศและแนวการเรียนรู้ระดับชาติ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ได้บัญญัติการจัดการศึกษา ต้องเปลี่ยนไปเพื่อพัฒนาชาติไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มี

ความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 13)

การจัดการศึกษานั้นมีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ เพราะการศึกษาจะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ และการจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อม หากเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาและมีการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสม ก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีตามลำดับของการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความประหยัด มีความเกรงใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความซื่อสัตย์ สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติได้ ซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันเพื่อการพัฒนา นอกจากนี้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 1 มาตรา 6 กล่าวว่าจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2544 : 195) ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้มีแนวทางในการพัฒนาเด็กอย่างชัดเจน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเจตนารมณ์ พ.ศ. 2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน เพื่อเด็กและเยาวชนจะมีความสามารถ มีทักษะและมีคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นรูปธรรม นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้คอยดูแล ติดตามการจัดการศึกษาและ กำหนดเกณฑ์ ประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกด้านรวมทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน คือ ผู้เรียนจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งอยู่ในมาตรฐานที่ 1 มี 4 ด้าน คือ ด้านวินัยความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจผู้อื่น ความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ด้านความซื่อสัตย์ โดยกำหนดเป็นเกณฑ์การประเมินเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมให้เห็นอย่างชัดเจน

โรงเรียนจึงเป็นสถานที่สำคัญในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กเพื่อเด็กจะได้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และมีคุณภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาวางไว้ เพื่อเป็นฐานสำคัญในการเรียนรู้ นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้คำนึงถึงความสำคัญของบุคคลที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ถือว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อแม่ ผู้ปกครองและโรงเรียนเป็นพื้นฐานของกระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยแรกเกิด – 8 ปี ดังนั้นต้องคำนึงถึงพัฒนาการในแต่ละชั้นเพราะเด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญของการพัฒนา (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2538 : 223) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะช่วยให้การสอนแต่ละครั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะครูและผู้ปกครองสามารถเข้าใจถึงเจตคติของกันและกันพร้อมที่จะร่วมกันแก้ปัญหาการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544 :

30-31 ; อ้างจาก Hurst. 1991 : 87) ผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะประสานความรู้ ความเข้าใจ ระหว่างบ้านและโรงเรียนเพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณลักษณะด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งมีความสำคัญมากในกระบวนการจัดการศึกษาให้กับเด็กและความต้องการของผู้ปกครองจึงเป็นตัวบ่งชี้พื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นโรงเรียนควรจะจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กในชีวิตประจำวันสามารถควบคุมตนเองได้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น รวมทั้งมีความซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา และไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น พฤติกรรมที่กล่าวมานี้ล้วนแต่เป็นความต้องการของผู้ปกครองที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเติบโต เป็นคนดีมีคุณภาพประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตในอนาคต

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานกับครูและหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปบูรณาการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้คุณธรรมได้อย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ปกครองและครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ทำให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมติดตัวไปจนเป็นผู้ใหญ่ที่ดี เป็นที่ยอมรับในสังคม

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยจำแนกตามระดับชั้นของบุตร อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านมีวินัย มีความรับผิดชอบ ด้านมีความประหยัด ด้านมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านมีความซื่อสัตย์สุจริต และความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดลำดับความต้องการที่ผู้ปกครองประสงค์ที่จะให้โรงเรียนนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดวิธีการพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 – 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองตรัง มี 4 ตำบล คือ ตำบลทับเที่ยง ตำบลบางรัก ตำบลโคกหล่อ และตำบลนาตาล่วง ปีการศึกษา พ.ศ. 2549 จำนวน 2,955 คน จากทั้งหมด 9 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้กลุ่มผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในระดับอนุบาลใน 4 ตำบล ในเขตอำเภอเมืองตรัง โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากหน่วยประชากรร้อยละ 7 ของจำนวนผู้ปกครองทั้งหมดในแต่ละตำบล ได้จำนวน 422 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ได้แก่ ระดับชั้นเรียนของบุตร ระดับอายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

2. สถานภาพของผู้ปกครอง หมายถึง ปัจจัยข้อมูลเบื้องต้นของผู้ปกครอง ได้แก่

2.1 ระดับชั้นเรียนของบุตร หมายถึง ปัจจุบันลูกหลานของผู้ปกครองเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล จำแนกออกเป็น 3 ระดับชั้น ได้แก่ ชั้นอนุบาลปีที่ 1, ชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3

2.2 ระดับอายุ หมายถึง อายุของผู้ปกครองนับถึงปัจจุบัน จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ อายุต่ำกว่า 25 ปี, 25 - 45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปี

2.3 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาและอนุปริญญา, ปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2.4 รายได้ หมายถึง เงินเดือนหรือเงินที่ได้รับเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ รายได้ 6,001 – 8,500 บาท, รายได้ 8,500 – 10,000 บาท, และรายได้มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป

2.5 อาชีพปัจจุบัน หมายถึง อาชีพการงานของผู้ปกครองที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ อาชีพรับราชการ, รัฐวิสาหกิจ, อาชีพค้าขาย, อาชีพพนักงานเอกชนและเกษตรกร

3. ความต้องการของผู้ปกครอง หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม

4. คุณลักษณะของเด็กปฐมวัยด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ด้านวินัย ความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่สามารถควบคุมตนเอง การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และยอมรับผลการกระทำของตนเอง

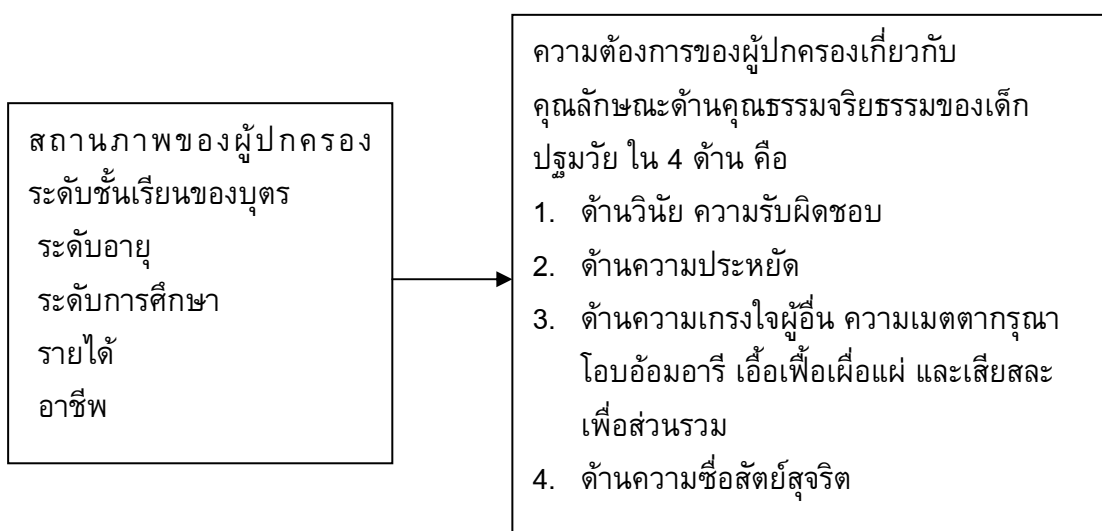
4.2 ด้านความประหยัด หมายถึง รู้จักใช้สิ่งของทรัพย์สินส่วนรวมอย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์คุ้มค่าและปฏิบัติจนเป็นนิสัย

4.3 ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม หมายถึง การรับรู้ถึงความต้องการของผู้อื่น พยายามหาทางช่วยเหลือ แบ่งปัน โดยมีจิตใจที่โอบอ้อมอารี พุดในสิ่งที่ดีงาม ยอมเสียสละสิ่งของที่รักเพื่อส่วนรวมเคารพต่อสิทธิผู้อื่น และมีความเกรงใจ

4.4 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การรับรู้และแสดงออกโดยการปฏิบัติตนตรงไปตรงมาไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นทั้งกาย วาจา ใจ มีความยุติธรรม ไม่โกงผู้อื่น

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยด้านคุณธรรมจริยธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในอำเภอเมือง จังหวัดตรัง ในด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีความแตกต่างกันดังนี้

1. ผู้ปกครองที่มีระดับชั้นเรียนของบุตรต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีระดับอายุต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน
5. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครอง
 - 1.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการ
 - 1.2 การจำแนกความต้องการ
 - 1.3 ความต้องการของผู้ปกครอง
 - 1.3.1 ความหมายของผู้ปกครอง
 - 1.3.2 ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย
 - 1.4 ความต้องการของผู้ปกครองด้านคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก
2. เอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.2 ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม
 - 2.3 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม
 - 2.4 รูปแบบของคุณธรรมจริยธรรมในเด็กปฐมวัย
 - 2.5 กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครอง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมในเด็กปฐมวัย
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครอง

1.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ

ความต้องการเป็นพื้นฐานทางด้านจิตใจของมนุษย์ซึ่งมีด้วยกันทุกคน บุคคลจะแสดงพฤติกรรมของตนเองเพื่อสนองต่อความต้องการของตนเองความต้องการเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ถูกกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาที่จะตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง การเรียนรู้ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้การทำงานดำเนินไป

ทฤษฎีความต้องการของแมคคลี แลนด์ (McClelland)

ทฤษฎีความต้องการของแมคคลีแลนด์ (Mondy. 1993 : 306 - 307; citing McClelland. n.d.) เป็นเรื่องส่วนประกอบของสิ่งแวดล้อม รวมกับความต้องการของแต่ละคนทำให้กลายเป็นแรงขับพื้นฐานของมนุษย์ 3 ประการ คือ

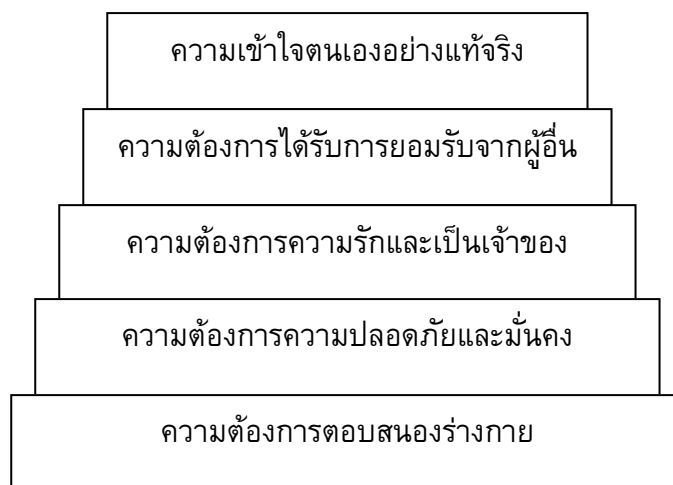
1. ความต้องการเพื่อประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีความต้องการในด้านนี้สูงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีพลังงานสูง พอใจที่จะทำงานหนัก และเห็นคุณค่าของความสำเร็จ จากการทำงานที่ทำหายความสามารถ

2. ความต้องการมีพลังความสามารถ เป็นความต้องการที่จะมีอำนาจ หรือการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ผู้ที่มีความต้องการด้านนี้สูงจะเป็นคนที่ชอบการแข่งขัน การเผชิญหน้า ถ้าเป็นการใช้ความสามารถในทางบวก จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความพยายามที่จะปฏิบัติ ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง แต่เป็นผลเสียหายต่อองค์กร

3. ความต้องการที่จะผูกพันกับผู้อื่น ผู้ที่มีความต้องการในด้านนี้สูงจะเป็นผู้ที่พยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์ไว้อยากให้ผู้อื่นชอบ ชอบงานสร้างสรรค์ และกิจกรรมทางสังคมทฤษฎีความต้องการของ แมคคลีแลนด์ (McClelland) ซึ่งให้เห็นว่าการปฏิบัติงานให้ได้ผล และมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันของน้ำหนักรวมกันของน้ำหนักรวมกันของความต้อการที่จะประสบผลสำเร็จ

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

มาสโลว์ (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 25 ; อ้างอิงจาก Maslow. ม.ป.ป.) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับความต้องการว่ามนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการแสวงหาสิ่งใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ความต้องการของบุคคลมีหลายอย่าง ตั้งแต่ความต้องการขั้นต่ำถึงความต้องการขั้นสูงอื่นๆ ต่อไป และสิริมา ได้นำหลักความต้องการของมาสโลว์ มาจัดเรียงลำดับขั้นต่ำสุดไปสู่สูงสุดเป็น 5 ขั้น ดังนี้ คือ

ภาพประกอบ 2 แผนภาพแสดงลักษณะความต้องการชั้นต่างๆ ของมาสโลว์

ที่มา : สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545 : 25)

จากแผนภาพนี้ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545 : 25) ได้อธิบายแนวคิดของมาสโลว์ว่า เมื่อความต้องการชั้นหนึ่งได้รับการตอบสนอง มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไป ความต้องการของมนุษย์จะได้รับการตอบสนองเพียงบางส่วน โดยมีบางส่วนจะไม่ได้รับการตอบสนองและการได้รับการตอบสนองจะลดหลั่นกันไปตามลำดับชั้น มาสโลว์ได้สรุปถึงความต้องการ 5 ชั้น ไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ อุณหภูมิ การพักผ่อน การออกกำลังกาย เครื่องนุ่งห่ม ที่พักอาศัย การขับถ่าย เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความรู้สึกมั่นคง การได้รับการปกป้อง ความมั่นคงจากครอบครัว ปลอดภัยจากความวิตกกังวล การหลีกเลี่ยงอันตราย ความเจ็บป่วยต่างๆ
3. ความต้องการความรัก (Love Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก อยากให้คนเป็นที่รักมีการยอมรับตนเอง ตั้งแต่กลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อน กลุ่มสังคม กลุ่มทำงาน เป็นต้น
4. ความต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการให้ผู้อื่นมายกย่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน กลุ่มคน และความภาคภูมิใจ เป็นต้น
5. ความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self - Actualization Needs) ได้แก่ ความต้องการสูงสุดของบุคคล กระทำสิ่งต่างๆ ได้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และความสามารถพิเศษของตน

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2545 : 25 - 26) ได้อธิบายแนวคิดของมาสโลว์ว่า มาสโลว์แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 2 อย่างคือ

1. ความต้องการขั้นต่ำ ที่ได้รับการตอบสนอง ขาดไม่ได้ ต้องได้รับการตอบสนองจากปัจจัยภายนอก ประกอบด้วยความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ และความต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น สำหรับเด็กปฐมวัยต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ ต้องการให้พ่อแม่ดูแลทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กช่วงนี้ต้องการขั้นนี้มาก

2. ความต้องการขั้นสูงเพื่อพัฒนาตน คือ ความต้องการที่จะเจริญเติบโตหรือพัฒนาเต็มตามที่ตามศักยภาพของตน เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น มนุษย์เราจะมีความต้องการขั้นสูงนี้ได้ก็ต้องมีความต้องการขั้นต่ำครบก่อน

ดังนั้น ในการพัฒนามนุษย์ ควรยึดหลักการสนองความต้องการของบุคคล โดยเฉพาะครูอนุบาลควรได้รับการตอบสนองความต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อจะได้นำทักษะต่างๆ มาใช้ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

ทฤษฎีความต้องการของ แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Motivated Need

Hierarchy Theory)

แอลเดอร์เฟอร์ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2541 : 52 ; อ้างอิงจาก Alderfer. 1972) ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่า ทฤษฎีอีอาร์จี (ERG : Existence - Relatedness - Growth Theory) โดยแบ่งความต้องการของบุคคลเป็น 3 ประการ คือ

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพและความต้องการความปลอดภัย

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่มีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับการยกย่องและความสำเร็จในชีวิต

ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray's Manifest Needs Theory)

เมอร์เรย์ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2541 : 52 ; อ้างอิงจาก Murray. 1938) ได้อธิบายความต้องการของบุคคล มีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันก็ได้ ความต้องการของบุคคลมีความสำคัญเกี่ยวกับการทำงานมีอยู่ 4 ประการ คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

2. ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน

3. ความต้องการอิสระ เป็นความต้องการเป็นตัวของตัวเอง

4. ความต้องการมีอำนาจ ความต้องการมีอิทธิพลเหนือคนอื่น และต้องการที่จะควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน

จากการศึกษาความหมายและทฤษฎีความต้องการ สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์เป็นเรื่องของธรรมชาติที่แสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ และความต้องการของมนุษย์มีทั้งความต้องการภายในและความต้องการภายนอก ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานที่ควรได้รับการตอบสนองเพื่อนำไปสู่ความต้องการที่สูงสุด อย่างไรก็ตามความต้องการเหล่านี้แต่ละคนจะมีความแตกต่างกันทั้งเด็กและผู้ใหญ่ตามสภาพคุณลักษณะ วัย สภาพแวดล้อม เพื่อให้มนุษย์เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ จะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นต่ำและขั้นสูงอย่างเพียงพอตามความต้องการของแต่ละบุคคล

1.2 การจำแนกความต้องการ

ได้มีผู้ให้ความหมายหลายทัศนะ คือ

โนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนาวงศ์. 2538 : 91 ; อ้างอิงจาก Knowles. n.d.) นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกันได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์แยกออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้ เพื่อความคงอยู่ของร่างกายในทางการศึกษาผู้ใหญ่ คือความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่าถ้าตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงสูงเบาเกินไป แก้อ้อแข็งเกินไป สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จพึงพอใจได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการซึ่งตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self-actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตัวเองนับเป็นบุคคลที่น่าสงสาร เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตนเอง ทำให้คุณค่าอื่นๆ ลดลงอย่างมาก

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือความรู้สึกไม่มั่นคงโดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อย อ่อน ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรักรวมทั้งการที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือต้องการมีกิจกรรมร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความเศร้าโศก

ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือการถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกที่ตัวเองมีคุณค่า ได้รับการยกย่อง นับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของความ ต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพ และความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

สรุปได้ว่าความต้องการของมนุษย์สามารถแยกความต้องการออกได้หลายอย่างดังนี้ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการในการเจริญงอกงาม ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย ต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ความต้องการทางด้านความรัก และความต้องการได้รับการยอมรับซึ่งความต้องการของมนุษย์จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละบุคคล

1.3 ความต้องการของผู้ปกครอง

1.3.1 ความหมายของผู้ปกครอง

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลอื่น อาจเป็นญาติมิตรหรือผู้อื่น ซึ่งพ่อ แม่ ว่างใจ ที่มีหน้าที่อบรม เลี้ยงดูตลอดจนให้การศึกษากับเด็ก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525)

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลที่รับเด็กไว้ในความดูแลโดยทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนด้วยความรักและเอาใจใส่ตลอดจนให้การศึกษากับเด็ก (ทรงพร สุทธิธรรม. 2534 : 31)

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ พี่ ป้า น้า อา คนรู้จัก หรือคนที่ไม่รู้จักก็ได้ที่ทำหน้าที่ดูแลชีวิตพื้นฐานนำแนวทาง สนับสนุน ช่วยเหลือและแนะนำเด็ก ถือว่าบุคคลนี้เป็นผู้ปกครอง (กุลยา ตันติผลชีวะ. 2542 : 2)

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่หรือบุคคลที่รับเด็กไว้ในความดูแลรวมถึงผู้ที่รู้จักและไม่รู้จักโดยทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนด้วยความรักตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็ก (วรรณช เสวีวงศ์ ณ อยุธยา. 2547)

ผู้ปกครอง หมายถึง บุคคลที่คอยดูแลและให้ความช่วยเหลือกับเด็กในทุกๆ เรื่อง รวมทั้งอบรมสั่งสอน (วัชรภรณ์ พยัคฆ์เมธี. 2546)

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่หรือบุคคลที่มีดูแลให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนด้วยความรักความเอาใจใส่ช่วยเหลือแนะนำรวมถึงการให้การศึกษาแก่เด็กที่อยู่ในความดูแล (พิชญาดา คำแก้ว. 2549)

สรุปได้ว่าผู้ปกครองหมายถึง บิดามารดา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการให้การดูแลอบรมสั่งสอน เอาใจใส่ และให้การศึกษาแก่เด็ก

1.3.2 ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นเรื่องที่สำคัญและต้องการที่จะจัดการศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ให้มีความพร้อมโดยมีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เคทซ์ (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2537 ; อ้างอิงจาก Katz. n.d.) เป็นอีกผู้หนึ่ง ที่สนับสนุนว่า หลักในการจัดการศึกษา ควรยึดขอบข่ายของการตอบคำถามที่ว่า “เด็กต้องการอะไร” เคทซ์ เสนอว่า พื้นฐานความต้องการของเด็กนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใหญ่ต้องรู้ว่ามียะไรบ้าง และจะตอบสนองอย่างไร จึงจะพัฒนาเด็กอย่างได้ผล โดยยึดหลักคือ “กฎแห่งผลดีที่สุด” ซึ่งกระทำได้โดยการให้คิดว่าการให้ประสบการณ์ต่างๆ แก่เด็กในด้านต่างๆ เช่น ความเอาใจใส่ ความรัก การกระตุ้น ความเป็นอิสระ ความแปลกใหม่และการมีสิทธิเลือกทำกิจกรรม สิ่งเหล่านี้ ควรให้จำนวนตอบสนองแก่เด็กที่เพียงพอ และมีความดีในการทำ เขากล่าวต่อไปว่าควรตั้งคำถาม ถามว่าสิ่งที่เด็กต้องการนั้นมีอะไรบ้าง และสามารถพัฒนาทุกส่วนนี้ได้หมด ขอบข่ายการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กควรครอบคลุมดังต่อไปนี้

1. เด็กต้องการความรู้สึกปลอดภัยอย่างแท้จริง ในส่วนความต้องการที่พัฒนาตัวเด็กในระยะนี้ นั้น ความรู้สึกผูกพันอย่างมั่นคง ไม่ใช่เพียงแต่ผู้ใหญ่ให้ความอบอุ่นเท่านั้น แต่ต้องให้ความปลอดภัยหรือความมั่นคงแก่เด็ก

2. เด็กทุกคนต้องการความเพียงพอ หรือความสามารถที่จะทำ ไม่ใช่การล้นมาก หรือการเกินควร เสริมสร้างเด็กให้มีความคิดเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นคนดี โดยคิดคำนึงนั้นให้อยู่ในขอบเขตที่เพียงพอ ไม่ใช่ว่าตัวเองมีความดีเกินความจริง

3. เด็กทุกคนมีความรู้สึกหรือประสบการณ์เกี่ยวกับชีวิตของเขาในทางที่ว่า ชีวิตมีคุณค่าความพอใจอย่างมีเหตุผล ความสนใจ ความแท้จริง ดังนั้นควรทำในสิ่งที่เด็กรู้สึกชีวิตของเขามีค่า และมีความพอใจ ไม่ว่าจะเด็กจะอยู่ในบ้านหรือโรงเรียน

4. เด็กต้องการให้ผู้ใหญ่หรือเพื่อนเด็กอื่นๆ ร่วมให้เขาต้องตัดสินใจด้วยประสบการณ์ตนเอง ไม่ควบคุมเด็กทุกด้าน ปล่อยให้เรียนรู้ และตัดสินใจที่จะกระทำกิจกรรมอะไรด้วยตนเอง

5. เด็กต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับเด็กว่า มีอำนาจในตัวเขาเอง ในเรื่องของการมีประสบการณ์ที่กว้างขึ้น ความรู้ และความฉลาด

6. เด็กต้องการผลที่ดีที่สุด จากการตอบสนองกลับจากผู้ใหญ่และเพื่อนๆ ซึ่งคุณสมบัติที่ควรให้แก่เด็กนั้น ได้แก่ ความสามารถ ความซื่อสัตย์ ความใจดี เมตตา การยอมรับ ความแตกต่างของผู้อื่น เด็กต้องการความสัมพันธ์หรือประสบการณ์กับผู้ใหญ่ ผู้ซึ่งเต็มใจทำในสิ่งที่ดี มีค่า และการดูแลรักษาอย่างมีค่า

ความต้องการทั้ง 6 ประการนี้ ควรเป็นหลักของความรับผิดชอบที่ผู้ใหญ่ควรจัดให้เด็ก สำหรับชีวิตที่มีคุณค่าแก่เด็กทุกคน ดังนั้น จึงเป็นความหมายอย่างลึกซึ้ง เพราะการจัดแนวประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ถือเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก (สิริมาภิญา โยอนันตพงษ์. 2538 : 8 – 9)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2524 : 36) ได้ตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานวิจัยเรื่องรูปแบบศูนย์เด็กก่อนวันหรือศูนย์เด็กปฐมวัย และได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยเอาไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกายของเด็กอย่างเต็มที่เพื่อที่จะได้เป็นพลเมืองไทยที่มีอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง

2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์มีความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายได้

3. เพื่อให้เด็กมีนิสัยขยัน แข็งแรง ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ประหยัด สะอาด

4. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ

5. เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ในการส่งเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก

6. เพื่อตระหนักในปัญหาความเบี่ยงเบนของพัฒนาการเสียแต่แรกและดำเนินการต่อไปโดยเหมาะสม

ราศี ทองสวัสดิ์ (2540 : 57) กล่าวถึงเป้าหมายของการศึกษาระดับปฐมวัย ไว้ว่า เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

1.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่

1.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก

1.3 การพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือและตา

1.4 การพัฒนาด้านสุขอนามัย

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
 - 2.1 การควบคุมอารมณ์ตนเองในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น
 - 2.2 การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
 - 2.3 การมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
3. พัฒนาการด้านสังคม
 - 3.1 การมีระเบียบวินัย
 - 3.2 การเล่นหรือทำงานเป็นกลุ่ม
 - 3.3 การรู้จักรอคอย
 - 3.4 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา
 - 3.5 การรับผิดชอบในหน้าที่
4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา
 - 4.1 การรับรู้ทางสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การฟัง การดม การชิม และการสัมผัส
 - 4.2 การคิดแก้ปัญหา
 - 4.3 การคิดสร้างสรรค์
 - 4.4 การจำ
 - 4.5 การเข้าใจคำศัพท์และการฝึกพูด
 - 4.6 การยืดระยะความสนใจ

ทางผิวหนัง

สรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม และควรส่งเสริมทั้งที่บ้านและโรงเรียนเพื่อให้เด็กมีคุณภาพ

1.4 ความต้องการของผู้ปกครองด้านคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ที่เกิดกับเด็ก

กীরต บุญเจือ (2538 : 99) ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของ นักเรียน ดังนี้

1. พึ่งหาโอกาสเรียนรู้ให้เข้าใจวิธีการใช้เหตุผลและขอบเขตของเหตุผลโดยเร็วที่สุดตามวัยและระดับการศึกษา
2. พึ่งยอมรับทุกอย่างด้วยเหตุผล พึ่งรับพิจารณาความคิดทุกอย่างที่มีเหตุผลด้วยความเคารพแม้ตนเองจะยังไม่เห็นด้วยกับเหตุผลนั้น
3. พึ่งเคารพความคิดที่มีเหตุผลของตนเองและผู้อื่น ในทางปฏิบัติ พึ่งหาทางประนีประนอมความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อหาทางสายกลางซึ่งทุกฝ่ายจะได้บ้าง เสียสละบ้าง
4. พึ่งถือว่าการศึกษเล่าเรียน มิใช่การกอบโกยหาวิธีได้เปรียบ เสียเปรียบคนอื่น ในสังคม แต่การศึกษา คือ การสร้างบุคลิกภาพ จึงไม่พึงแข่งขันและกีดกันซึ่งกันและกัน

5. ฟังถือว่าชีวิตในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจริง ไม่ใช่ชีวิตชั่วคราว เหมือนในรถโดยสารหรือเรือโดยสาร

6. ฟังสร้างสังคมในสถานศึกษาให้เป็นสังคมในอุดมการณ์ ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขได้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

7. ฟังมีความสุจริตในการทำงานที่ครูอาจารย์มอบหมายในการศึกษา เช่น การบ้าน ทำแบบฝึกหัดการทำรายงานในเรื่องต่าง ๆ และในการสอบ

8. ฟังถือว่าเกียรติยอมอยู่เหนือผลประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

9. ฟังฝึกน้ำใจนักกีฬาในการแข่งขันทุกประเภท

10. ฟังให้เกียรติครูอาจารย์ และเพื่อนเสมอ

11. ฟังถือว่าสิทธิจะต้องแลกเปลี่ยนกับหน้าที่และความรับผิดชอบเสมอ

แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะเวลาที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) (สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2541) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทยในอนาคตไว้ดังนี้

1. ด้านจิตใจและสังคม มีวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน มีจริยธรรม มีคุณธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ร่วมในกระบวนการพัฒนา ความเป็นไทยร่วมอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมไทยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. ด้านสติปัญญา คิดกว้าง คิดไกล ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ รักการประดิษฐ์ค้นคว้า รู้เท่าทันวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

3. ด้านสุขภาพพลานามัย มีสุขภาพจิตดี เจริญเติบโตสมวัย ร่างกายแข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยที่ป้องกันได้ ปราศจากสารพิษและสารเสพติด

4. ด้านการประกอบอาชีพ มีทักษะ มีคุณธรรม และเจตคติที่ดีต่อการประกอบสัมมาชีพ สามารถสร้างและพัฒนาสัมมาชีพ

สุภาพ เครือเนตร (2542 : 21) กล่าวว่าการศึกษาที่จะสามารถพัฒนาชีวิตบุคคลได้สมบูรณ์ขึ้นเป็นบุคคลที่สังคมต้องการ จะต้องใช้เครื่องมือที่เป็นกระบวนการมาพัฒนาหลาย ๆ ด้านอย่างน้อย 3 ด้าน 3 กระบวนการ คือ

1. ด้านกระบวนการพัฒนาจิตใจ ตามวิธีการของทางศาสนา จุดประสงค์ที่ต้องการ คือ เป็นบุคคลที่มีวินัยคุณธรรม สติ สมာธิ ปัญญา

2. ด้านกระบวนการศึกษาเล่าเรียน โดยการเน้นการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเอง จุดประสงค์ที่ต้องการ คือ เป็นบุคคลที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาตน

3. ด้านกระบวนการทำงาน ด้วยการให้ปฏิบัติงานจริงที่เหมาะสมกับวัย จุดประสงค์ที่ต้องการ คือ เป็นบุคคลที่มีนิสัยทำงานด้วยใจรัก เพื่อเป็นนักสร้างงาน สร้างผลผลิต ส่งเสริมเศรษฐกิจมั่นคง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 : 11-13) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้

ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข

คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมี คุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

คนเก่ง คือ คนที่มี สมรรถภาพ ในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง หรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นต้น เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันโลกเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติ

คนมีความสุข คือ คนที่มี สุขภาพ ดีทั้งการและจิตใจ เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพ รอดพ้นจากการตกเป็นทาสของอบายมุขและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียง

สรุปได้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมตามความต้องการของผู้ปกครอง คือ ความต้องการที่จะให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และมีจิตใจที่ดีงาม โดยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านคุณธรรมจริยธรรมสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

จริยธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล นักทฤษฎีส่วนใหญ่เชื่อว่าคุณธรรมจริยธรรมมีการพัฒนาเป็นลำดับตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่โดยมีนักทฤษฎีและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ ดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์

เพียเจต์ พบว่า กระบวนการที่ทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่มนขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่างๆ ทางสังคมนั่นเอง เพียเจต์ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนาทางสติปัญญาออกเป็น 4 ขั้น และได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม (สุภาวดี สุจริต. 2531 : 15; อ้างอิงจาก Piaget. 1962 : 16 – 19) ไว้ดังนี้

1. ขั้นก่อนจริยธรรม (แรกเกิด – 2 ปี) เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมและระบบกฎเกณฑ์ได้ การประพฤติปฏิบัติจะกระทำเพื่อสนองความต้องการทางร่างกาย

2. ขั้นปฏิบัติตามคำสั่ง (อายุ 2 – 8 ปี) เด็กสามารถรับสภาพแวดล้อม และบทบาทของตนต่อผู้อื่น รู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่ เห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม

3. ขั้นยึดหลักแห่งตน (อายุ 8 ปีขึ้นไป) เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา ซึ่งเด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจจะประเมินความถูกต้องโดยดูจากเจตนาผู้กระทำและตั้งเกณฑ์ของตนเองได้

เพียเจต์ได้อธิบายว่าจริยธรรมมีแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ทุกชนิด และเขาได้สังเกตการเล่นของเด็ก พบว่า เด็กที่อยู่ในช่วงอายุก่อน 8 ปี เป็นระยะที่ผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กและยึดถือกฎเกณฑ์ที่ได้จากผู้ใหญ่เป็นกฎเกณฑ์ตายตัว

เพียเจต์ได้วัดพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก โดยสร้างเรื่องเป็นการกระทำของเด็ก 2 คน ในลักษณะที่คล้ายกัน แต่มีความตั้งใจและจุดใจต่างกัน และผลที่เกิดขึ้นมาแตกต่างกัน กฎเกณฑ์ที่เพียเจต์นำมาพิจารณา 6 เกณฑ์ดังนี้

1. การตัดสินจากเจตนากระทำ (Intentionally in Judgement) เด็กเล็กจะตัดสินจากปริมาณที่เกิดขึ้น แต่เด็กโตตัดสินจากเจตนาของการกระทำ

2. การตัดสินที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ (Relativism in Judgement) เด็กเล็กจะตัดสินจากการนำไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น หากผู้ใหญ่ว่าสิ่งใดถูกผิดก็ยึดตามนั้น แต่เด็กโตจะตัดสินตามสถานการณ์

3. ความผิดไม่เกี่ยวข้องกับลงโทษ (Independence of Sanction) เด็กเล็กจะตัดสินการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดี เพราะจะถูกลงโทษ ส่วนเด็กโตจะตัดสินการกระทำว่าไม่ดี เพราะสิ่งนั้นได้ไปขัดกับกฎเกณฑ์และเกิดอันตรายกับบุคคลอื่น

4. ใช้ระบบตาต่อตา (Use of Reciprocal) ในเด็กเล็กมักไม่ค่อยใช้ระบบตาต่อตาในการพิจารณาตัดสินบุคคล แต่เด็กโตใช้บ่อย

5. ในการลงโทษเพื่อล้างบาปและดัดนิสัย (Use of Punishment as Restitution and Reform) ในเด็กเล็กจะสนับสนุนให้มีการลงโทษอย่างหนักเพื่อดัดนิสัยผู้กระทำผิด แต่เด็กโตจะมีนิสัยเช่นนี้น้อยลง

6. การยึดหลักธรรมชาติของโชคร้าย (Naturalist Views of Misfortune) มีความคิดว่าจะถูกพระเจ้าลงโทษ

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

เป็นทฤษฎีใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 121) ได้เสนอว่า ถ้าเปรียบเทียบพฤติกรรมต่างๆ ของคนดี คนเก่งเหมือนผลไม้บนต้น การจะให้ผลตกใหญ่ หวานอร่อย ลำต้น ราก จะต้องสมบูรณ์ ลักษณะทางจิตใจ 5 ประการ จึงเปรียบเสมือนลำต้นไม้จริยธรรมซึ่งเป็นสาเหตุของพฤติกรรม คือ

1. ทศนคติ คุณธรรม ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนดี คนเก่ง
2. เหตุผลเชิงจริยธรรมหรือการเห็นแก่ผู้อื่น ส่วนรวมและหลักสากลมากกว่าเห็นแก่ตัว
3. ลักษณะมุ่งอนาคต สามารถคาดเหตุการณ์ไกลและสามารถควบคุมให้อดทนรอได้ อย่างเหมาะสม
4. ความเชื่ออำนาจในตนเองว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วจะต้องได้รับโทษ
5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือความมุ่งมั่นบากบั่น พินฝ่าอุปสรรคจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

พฤติกรรมของคนดี คนเก่ง จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลมีลักษณะพื้นฐานทางจิตซึ่งเปรียบเสมือนรากสำคัญของต้นไม้ ที่ชอบแสวงหาอาหารมาเลี้ยงต้นไม้ได้อย่างเต็มที่เมื่อขาดแคลน

ลักษณะพื้นฐานทางจิต มี 3 ประการ คือ

1. สติปัญญา คือ ความเฉลียวฉลาด เหมาะสมกับอายุ เมื่อเกิดเป็นผู้ใหญ่ก็มีความสามารถทางการคิดที่เป็นนามธรรมขั้นสูงได้
2. ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การเข้าใจมนุษย์และสังคม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
3. มีสุขภาพจิตดี ซึ่งหมายถึง การมีความวิตกกังวลน้อย หรือในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์

ลักษณะพื้นฐานทางจิตทั้ง 3 ประการนี้ เป็นสาเหตุสำคัญของการพัฒนาลักษณะทางจิตใจ 5 ประการที่ลำต้น และพฤติกรรมของคนดี คนเก่ง ซึ่งเป็นไม้บนต้น ในทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมมีลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่ต้องเสริมตั้งแต่เด็ก 2 ขวบ ขึ้นไป ควรพัฒนาการศึกษาให้กระทำพฤติกรรมที่ติงามจนติดเป็นนิสัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก เชื่อว่า การพัฒนาการทางจริยธรรมมิใช่การรับรู้ ความรู้จากการพร่ำสอนของบุคคลอื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่น และบทบาทของผู้อื่นด้วย เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับลักษณะต่างๆ ของสังคมของบุคคลอื่น ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และสัมพันธ์กับลักษณะต่างๆ ของบุคคล คือ อายุ ระดับสติปัญญาและลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

ระดับการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก แบ่งเป็น 3 ระดับ ในแต่ละระดับแบ่งเป็น 2 ชั้น รวมเป็น 6 ชั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก. 2520 : 43 ; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1964) ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ระดับการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ชั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ชั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (2 - 7 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2 – 10 ปี)
ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 – 10 ปี)	
ชั้นที่ 1 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (10 – 13 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10 – 16 ปี)
ชั้นที่ 2 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (13 – 16 ปี)	
ชั้นที่ 1 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)
ชั้นที่ 2 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	

นอกจากนี้ โคลเบอร์กจะกล่าวถึงลำดับขั้นของพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง 6 ชั้นแล้ว โคลเบอร์กยังกล่าวถึงขบวนการในการพัฒนาจากขั้นต่ำสุดไปยังขั้นสูงสุดซึ่งมีขบวนการดังนี้ คือ

1. พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้น (Sequential Stage)
2. การรับรู้ทางสังคม การมีบทบาทในสังคมมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรม
3. พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะสูงขึ้น เมื่อบุคคลมีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ และสามารถรับรู้ทางสังคม (Social Perception) ในระดับที่สูงขึ้น

โคลเบอร์กเชื่อว่า พัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นไปตามขั้นจากขั้นที่หนึ่งผ่านไปตามลำดับจนถึงขั้นที่หก จะข้ามขั้นไม่ได้เพราะเราจะให้เหตุผลในขั้นต่ำกว่าอยู่ก่อน ต่อมาเมื่อได้ประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ หรือสามารถเข้าใจประสบการณ์เก่าได้ดีขึ้น ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและเหตุผลในขั้นที่สูงมากขึ้น ส่วนเหตุผลในขั้นต่ำกว่าก็ถูกละทิ้งไป แต่อาจจะชะงักติดอยู่กับขั้นใดขั้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งเป็นตัวหนึ่งที่กำหนดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และเป็นไปไม่ได้ที่จะมีพัฒนาการทางจริยธรรม ในขั้นที่สูงกว่าขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญา โคลเบอร์กพบว่าเด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญา อยู่ในขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมถึงขั้นที่สองเท่านั้น ส่วนผู้ที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นปฏิบัติ นามธรรมขั้นต้นๆ จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมถึงขั้นที่สามหรือสี่ และผู้ใหญ่ส่วนมากมีพัฒนาการทางจริยธรรมถึงขั้นที่สี่เท่านั้น (ทพิยสุดา นิลสินธพ. 2523 : 18 ; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1975 : 31 – 52) ดังนั้น การฝึกอบรมเด็กในชั้นอนุบาลซึ่งเป็นผู้มีจริยธรรมอยู่ในขั้นที่หนึ่งเป็นส่วนมากนั้น ควรมุ่งจุดมุ่งหมายในการเตรียมความพร้อมของเด็กเท่านั้น เคย์ (Kay. 1970) ได้เน้นความสำคัญของการฝึกอบรมเด็กอนุบาลว่า ควรมีลักษณะเป็นการเตรียมให้เด็กพร้อมที่จะรับคำอบรมสั่งสอนทางจริยธรรม เช่น ฝึกให้เด็กคุ้นเคยกับเรื่องราวทางจริยธรรมที่ง่ายๆ มีการเล่นเกมที่แสดงถึงจริยธรรม บางประการ ซึ่งเป็นรากฐานของจริยธรรมขั้นสูงต่อไป เช่น ความมีระเบียบ ความเมตตากรุณา และความซื่อสัตย์ เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; และเพ็ญแข ประจวบจันท์. 2520 : 209)

จากทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมสรุปได้ว่า พฤติกรรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรมนั้นเกิดจากการเรียนรู้เหมือนพฤติกรรมอื่น ๆ ดังนั้น ในการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมต้องเข้าใจถึงธรรมชาติและพัฒนาการทางจริยธรรมโดยเฉพาะของเด็กปฐมวัยเพื่อช่วยส่งเสริมได้อย่างเหมาะสมและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาจริยธรรมของเด็กในวัยที่สูงขึ้น

2.3 ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องช่วยกันแก้ไข ปัญหาในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคม รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของประชาชนเพื่อประเทศจะพัฒนาไปอย่างรวดเร็วการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมจึงมีความสำคัญต่อประชาชนและประเทศชาติ ดังจะเห็นได้จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงต้องการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้เป็นสมบัติของคนไทยทั้งประเทศ มีพระราชดำรัสในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ ท้อง

สนามหลวง เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2525 สรุปความว่า คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและนำมาปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น
3. การอดทน อดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด
4. การรู้จักละวางความชั่วความทุจริต และรู้สละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมทั้ง 4 ประการนี้ หากแต่ละคนพยายามนำมาประพฤติปฏิบัติและเผยแพร่โดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุขร่มเย็นและมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์

นอกจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสในพิธีทูลเกล้าถวายปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของ 5 สถาบัน ณ ศาลาดุสิตาลัย พระราชวังดุสิตเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2532 สรุปว่าการสอนให้คนเก่งนั้นอาจมองเห็นว่าดี แต่ถ้ามองให้ถี่ถ้วนรอบด้านแล้ว อาจเกิดข้อบกพร่องในตัวบุคคลได้ไม่น้อย เช่น บกพร่องในจริยธรรมและความรู้จักผิดชอบชั่วดี เพราะมุ่งจะแสวงหาผลประโยชน์เฉพาะตัวให้เพิ่มพูนขึ้น เป็นเหตุให้ทำความผิดและความชั่วทุจริตได้โดยไม่รู้สึกระส่ำระสายและไม่สามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่บ้านเมืองได้ตามเป้าหมาย ดังนั้น นอกจากจะสอนคนให้เก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศของเราจึงได้มีคุณภาพ คือ ทั้งเก่งทั้งดีมาเป็นกำลังของบ้านเมือง (สมหมาย เกาเสน. 2546 : 9)

จากการศึกษาจะเห็นว่ารัฐบาลเห็นความสำคัญ ในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมจึงได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรแผนการศึกษาในทุกๆระดับ

ความสำคัญของการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนว่าการสอนจริยธรรมควรเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการศึกษาทุกแห่งควรจัดให้มีทั้งในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน การศึกษาควรจัดเป็นกระบวนการซึ่งคลุมถึงการเลือกค่านิยม การปลูกฝังค่านิยมที่ต้องการในสังคม ด้วยนอกจากนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) สรุปว่า คุณธรรมจริยธรรม มีความสำคัญของการพัฒนาให้เกิดกับประชากรในประเทศ เพราะปัญหาด้านจริยธรรมเป็นหนึ่งในปัญหาวิกฤตของชาติ ที่ต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ได้จัดให้มีการสอนและปลูกฝังจริยศึกษาให้เกิดขึ้นกับเด็กตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

สาโรช บัวศรี (2526 : 41) สรุปว่า คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งของมนุษย์เป็นเครื่องมือที่ควบคุมความประพฤติของมนุษย์ ให้เป็นไปในทางที่ดี สามารถอยู่ร่วมกันในโลกสังคมอย่างมีความสุข

สมหมาย เกาเสน (2546 : 9) ได้สรุปว่า คุณธรรมที่ทุกคนควรจะต้องศึกษาและน้อมมาปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น
3. การอดทน อดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด
4. การรู้จักละวางความชั่วความทุจริต และรู้สละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมทั้ง 4 ประการนี้ หากแต่ละคนพยายามนำมาประพฤติปฏิบัติและเผยแพร่โดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุขร่มเย็นและมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ตั้งประสงค์

กล่าวโดยสรุปว่า การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมนั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีลักษณะเป็นพลเมืองดี เช่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตา กรุณา ความขยัน ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความซื่อสัตย์ ฯลฯ สถานศึกษาทุกแห่ง จึงเห็นความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนของชาติ ซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า มีความประพฤติดีปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม และเป็นกำลังสำคัญ

2.3 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

คำว่าคุณธรรมมีผู้ให้ความหมายต่างๆ กันในทรรศนะของผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิต่างประเทศ ได้ให้ความหมายต่างๆ กันดังนี้

คำว่า “คุณธรรม” นี้ เป็นคำที่คนส่วนใหญ่จะกล่าวควบคู่กันเสมอ จนทำให้เข้าใจผิดว่าคำทั้งสองมีความหมายอย่างเดียวกันหรือความหมายเหมือนกัน แท้จริงคำว่า คุณธรรม กับคำว่า จริยธรรม เป็นคำที่แยกกันได้เป็น 2 คำ และมีความหมายแตกต่างกัน คำว่า คุณ แปลว่า ความดี เป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม ส่วนคำว่า “จริย” แปลว่า ความประพฤติ หรือกิริยาที่ควรประพฤติ เป็นคำที่มีความหมายทางรูปธรรม ดังนั้น จึงควรที่ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำสองคำให้ถ่องแท้ก่อน

ชาลีอง วุฒิจันทร์ (2524 : 7) อธิบายว่า คุณธรรมหมายถึง ลักษณะความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ การปลูกฝังคุณธรรมลงในจิตใจของมนุษย์ จะต้องใช้เวลาในการฝึกหัด อบรมสั่งสอนทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นอันมาก สม่่าเสมอและยาวนานไม่สามารถจะวัดได้แน่นอนว่าใครมีคุณธรรมในจิตใจมากหรือน้อยเพียงไร

กมล ทองธรรมชาติ (2525 : 80) อธิบายว่า “ธรรม หรือ หลักความประพฤติที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ยึดถือ และปฏิบัติตาม”

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 9) อธิบายว่า คุณธรรม หมายถึง “พฤติกรรมที่ดี ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น ความเสียสละ ความมีน้ำใจ ความเกรงใจ ความยุติธรรม ความรักเด็ก ความรักเพื่อนมนุษย์และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นต้น

ประภาศรี สีหอำไพ (2535 : 18) อธิบายว่าคุณธรรม หมายถึง “หลักธรรมที่สร้างความรู้สึกประทับใจต่อชีวิตในทางศีลธรรมมีคุณงามความดีภายในจิตใจ อยู่ในชั้นสมบูรณ์จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขความยินดี” ซึ่งสอดคล้องกับคณาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษาวิทยาลัยครูสวนสุนันทา (2531 : 122) ที่ให้ความหมายว่า คุณธรรมหมายถึง “คุณงามความดีของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจที่มุ่งจะทำความดี”

สุวรรณา วชิรปราการสกุล (2533 : 9) อธิบายว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมาเป็นเวลานาน โดยอาศัยประสบการณ์การรับรู้และความเคยชิน ซึ่งแสดงออกทางกายวาจาใจเป็นลักษณะที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคคลที่ได้ประพฤติปฏิบัติและคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม

วิไลวรรณ ชินพงษ์ (2539 : 9) อธิบายว่าคุณธรรมหมายถึง คุณสมบัติที่เกี่ยวกับคุณงามความดี ที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยมีเป้าหมายว่า เป็นการทำความดีและเป็นพฤติกรรมที่ยอมรับของสังคม

พระธรรมปิฎก (2539 : 24) อธิบายว่าคุณธรรมหมายถึง “คุณธรรมเป็นสิ่งดีงามของจิตใจ เป็นของลึกซึ้ง เป็นสุขที่แท้จริง เป็นคุณค่าของชีวิตในการบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ และรู้จักปฏิบัติต่อสิ่งทั้งหลายได้ถูกต้อง”

กล่าวโดยสรุปว่า คุณธรรม หมายถึงความดีงามที่เกิดขึ้นในจิตใจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่นความรับผิดชอบ ความขยัน ความเสียสละ จริยธรรม หมายถึง หลักการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องชีวิตอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 930) สรุปความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง “ธรรมเป็นข้อประพฤติปฏิบัติความดีในระดับต่างๆ ศีลธรรมและกฎศีลธรรม”

กมล ทองธรรมชาติ (2525 : 72) กล่าวว่า “จริยธรรมหมายถึง การกระทำทั้งทางกาย วาจา และใจที่ดีงามเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม”

สมบุรณ์ ชิตพงศ์ (2544 :6-7) สิ่งที่ปฏิบัติแล้วเกิดความดี ความงาม ความสวย และจะต้องดูเจตนาของผู้กระทำ

ประกาศรี สี่ห้าไพ (2535 : 24 – 28) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัยให้อยู่ในครรลองของคุณธรรม หรือศีลธรรม คุณค่าทางจริยธรรมชี้ให้เห็นถึงความเจริญงอกงามในการ ดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจที่ดีงาม ในสภาพแวดล้อมที่โน้มนำทำให้บุคคลกระทำ ความดี ละเว้นความชั่ว มีแนวทางความประพฤติในเรื่องของความดี ความถูกต้อง ความควรใน การปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสังคมเรียบร้อยและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีคุณธรรมและ มโนธรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยมีสำนึกที่จะใช้สิทธิและหน้าที่ของตนตามค่านิยมที่พึง ประสงค์

พระเมธีธรรมาภรณ์ (2534 : 81 – 82) กล่าวว่า “จริยธรรม หมายถึง หลักแห่ง ความ ประพฤติ หรือแนวทางของการปฏิบัติ แนวทางของการปฏิบัติ หมายถึง แนวทางของการ ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม”

พระเมธีธรรมาภรณ์ (2534 : 2) ยังให้แนวความคิดว่า จริยธรรม หมายถึงหลัก แห่งความประพฤติดีงามสำหรับทุกคนในสังคม ถ้าเป็นข้อปฏิบัติทั่วไป เรียกว่า จริยธรรม ถ้า เป็นข้อควรประพฤติที่มีศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง เราเรียกว่า ศีลธรรม แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จริยธรรมอิงอยู่กับหลักคำสอนทางศาสนาเพียงอย่างเดียว แท้จริงนั้นยังหยั่งรากอยู่บนขนบธรรมเนียม ประเพณีแม้หนักปราชญ์คนสำคัญก็มีส่วนสร้างจริยธรรมสำหรับเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของ คนจำนวนหนึ่ง

จากความหมายของคุณธรรมจริยธรรมที่กล่าวพอสรุปได้ว่า “คุณธรรมจริยธรรม คือแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องดีงาม เป็นลักษณะที่สังคมต้องการ ก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

2.4 รูปแบบของคุณธรรมจริยธรรมในเด็กปฐมวัย

จากโครงการวิจัยวิธีการเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย (อำไรร สุจริตกุล ; และคณะ. 2531 : 421) สรุปได้ว่า คุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมเพื่อปลูกฝังให้แก่เด็กในระดับอนุบาลไว้ 8 ประการ คือ

1. ความมีวินัย
2. มีสติ
3. กตัญญู
4. เมตตา
5. อดทน
6. ซื่อสัตย์

7. ประหยัด

8. ขยัน

วราภรณ์ รักวิจัย (2540 : 114) ได้กล่าวไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กกับพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น จะมีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. มีระเบียบวินัยและเคารพสิทธิของผู้อื่น
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต
3. รู้จักเสียสละ
4. มีความกตัญญูกตเวที
5. มีความขยันหมั่นเพียร
6. มีความรับผิดชอบ
7. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
8. สามารถควบคุมตนเองได้
9. การประหยัด

สุนน อมรวิวัฒน์ (2536 : 147) ได้รวบรวมลักษณะค่านิยมเชิงพฤติกรรมที่สำคัญซึ่งเป็นพื้นฐานจริยธรรมของเด็กไทยในระดับปฐมวัยได้ ดังต่อไปนี้

1. กิริยามารยาทเรียบร้อยตามธรรมเนียมไทย
2. สำนวณและควบคุมตนเองได้
3. มีสัมมาคารวะ
4. มั่นใจในตนเอง
5. มีระเบียบวินัย
6. กล้าแสดงออก
7. แก้ไขปัญหาได้
8. มีเหตุผล
9. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้
10. มองโลกในแง่ดี
11. มีสุนทรียภาพ
12. รับผิดชอบ
13. เป็นประชาธิปไตย
14. ขยัน
15. ประหยัด
16. ซื่อสัตย์
17. เมตตาและเอื้อเฟื้อ

ราศี ทองสวัสดิ์ (2539 : 3) กล่าวว่า คุณธรรม-จริยธรรมที่ปรากฏในแนวการจัด
ประสบการณ์ชั้นอนุบาล พอสรุปได้ดังนี้

1. วาจาสุภาพ
2. การมีสัมมาคารวะ
3. ความอดทน
4. การรู้จักรอคอย
5. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. ความเพียร
7. ความรับผิดชอบ
8. ความเมตตากรุณา
9. การเป็นผู้ให้ ความเอื้อเฟื้อ
10. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
11. ความซื่อสัตย์ การไม่หยิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
12. ความประหยัด
13. การให้อภัย
14. ความเกรงใจผู้อื่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 กำหนดให้ จัดการ
เรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม
และค่านิยมที่ดีงามแก่นักเรียน ทาง พ.ร.บ จึงได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนทุกโรงเรียนต้อง
สอนด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่งคนดีและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 7-12) ได้พัฒนามาตรฐาน
การศึกษา เป็นตัวบ่งชี้ในการประเมินโดยพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปรับปรุง
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เป็นตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนไว้ 7 มาตรฐาน และมาตรฐานด้าน
คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์จัดอยู่ในมาตรา ที่ 1 มี ดังนี้

1. ด้านผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
2. ด้านผู้เรียนมีความประหยัด
3. ด้านผู้เรียนมีความเกรงใจผู้อื่นมีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ
เสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ด้านผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้เลือกจริยธรรมที่ควรสร้างเสริมในระดับปฐมวัยมี 4 ด้าน โดย
พิจารณาจากพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เสนอมาข้างต้น และที่เห็นตรงกันว่าควรสร้างเสริมให้กับ
เด็กปฐมวัยที่สุดดังนี้

1. ด้านวินัย ความรับผิดชอบ
2. ด้านความประหยัด
3. ด้านความเกรงใจผู้อื่น ความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม
4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม ถ้าทุกคนมีความรับผิดชอบดีแล้ว สังคมก็ย่อมสงบสุขดังที่

ฟังก์ ; และแวกแนลล์ (Funk ; & Wagnall. 1961 : 1073) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อว่า หมายถึง การแสดงออกถึงการรับผิดชอบและรับชอบในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้ สามารถจัดการกับการใช้จ่ายของตนได้อย่างเหมาะสมตามสถานภาพและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งพยายามตอบสนองต่อหน้าที่ หรือข้อตกลงตามที่ตั้งไว้ในอุดมคติและหลักธรรมด้วย

ฟลิปโป (Flippo. 1966 : 122) ได้ให้ความหมายความรับผิดชอบต่อว่า หมายถึง เป็นความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ และความสำเร็จนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัยสามประการ คือ พันธะ ผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

วิจิตรา สุภากร (2523 : 51 – 52) ได้ให้ความหมายความรับผิดชอบต่อว่า หมายถึง เป็นการปฏิบัติตามภาระหน้าที่หรือบทบาทที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมจากผู้อื่น มีความขยัน ความอดทนเป็นเครื่องประกอบความรับผิดชอบต่อ ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเรียบร้อย ก่อให้เกิดความไว้วางใจจากผู้อื่น และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

พิจิตรา พงษ์จินดากร (2525 : 8) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อว่า หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลของการกระทำนั้นด้วยความเต็มใจ และพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น มีความรู้สึกในหน้าที่ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม

นิภา จิตรศิริ (2525 : 4) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อว่า หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพากเพียรพยายามและละเอียด รอบคอบ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย ทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ดาวเด่น นุเรนรัมย์ (2548 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อว่า หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อหน้าที่ การงาน การศึกษาเล่าเรียน และความเป็นอยู่ของตนเองและผู้อยู่ในความดูแล ตลอดจนสังคมอย่างเต็มความสามารถด้วยความผูกพัน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ยอมรับผลของการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้นด้วย

กล่าวโดยสรุปได้ว่าความรับผิดชอบ หมายถึง ความตระหนักรู้ของการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปได้ด้วยดี รวมทั้งยอมรับผลการกระทำของตนเอง ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้มีผลดีทั้งต่อตนเองและต่อสังคม

ความซื่อสัตย์

ในปัจจุบันนี้ใครๆ ก็พูดถึงความซื่อสัตย์ เช่น คำขวัญวันเด็กอยากให้เด็กไทยเป็นเด็กที่มีความซื่อสัตย์ แสดงว่าความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่สำคัญในสังคม เพราะทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข ดังที่

กรมการศาสนา (2521 : 145) ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริตและความยุติธรรม หมายถึง ความประสงค์ที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่เอาเปรียบกลั่นแกล้งหรือคดโกงผู้อื่นหรือส่วนรวม ให้ยึดหลักเหตุผลระเบียบแบบแผน กฎหมายของสังคมเป็นเกณฑ์ในการประพฤติทางกาย วาจา ใจ

อุบลรัตน์ โปธิโกสุม (2523 : 23) ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์เป็นจริยธรรมที่สำคัญที่บุคคลจะพึงมีไว้เป็นคุณสมบัติของตน เพราะบุคคลที่มีความซื่อสัตย์นอกจากจะเป็นคุณสมบัติส่วนบุคคลแล้ว ความซื่อสัตย์จะมีส่วนช่วยในการทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไปได้อย่างรวดเร็ว

พนัส หันนาคินทร์ ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น (กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร. 2526 : 23)

ธีระพร อุวรรณโณ (2526 : 119) ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์ว่า หมายถึง การประพฤติตรงและจริงต่อผู้อื่น การไม่คดโกงและหลอกลวงผู้อื่น ประกอบด้วย พฤติกรรมจำเพาะ เช่น การพูดความจริง การไม่พูดปด การตรงต่อเวลา การจริงใจต่อผู้อื่น การไม่หยิ่งฉวยลัทธิขมหรือยกยอกของผู้อื่น การไม่หลอกให้ผู้อื่นหลงเชื่อในสิ่งที่ไม่เป็นจริง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 286) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า ประพฤติตรงและจริง ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535 : 129) ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์ คือ ความประพฤติที่เหมาะสมต่อความเป็นจริง ความถูกต้องดีงาม คนที่มีความซื่อสัตย์ย่อมประพฤติตรงไปตรงมาทั้งทางกาย วาจา และใจ ทั้งต่อตนเอง หน้าที่ การงาน เวลา ความดี และบุคคลอื่นโดยมุ่งรักษาความจริงอยู่เสมอ รักษาคำมั่นสัญญา ไม่กระทำความชั่วทั้งปวง ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญสำหรับชีวิตของทุกคน

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติและปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา และใจต่อตนเองและผู้อื่น โดยยึดหลักแห่งความยุติธรรมไม่เอาเปรียบผู้อื่น

ระเบียบวินัย

ระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมการกระทำของบุคคลในสังคม เพื่อให้สังคมสงบเรียบร้อย ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กรมการศาสนา (2521 : 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วินัย หมายถึงเป็นทั้งข้อบังคับหรือระเบียบที่ตราไว้เพื่อควบคุมหมู่หรือคณะให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และช่วยฝึกหัดความประพฤติที่ดีงาม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 685, 756) ให้ความหมายไว้ว่า ระเบียบ หมายถึงแบบแผนที่วางไว้เป็นแนวปฏิบัติหรือดำเนินการ และวินัย หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ

อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549 : 62) ได้ให้ความหมายว่า ความมีวินัย หมายถึงเป็นคุณลักษณะของจิตใจและพฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกติกาศาและกฎระเบียบของสังคม เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการจัดสภาพการดำเนินชีวิตของตนเองและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมให้เอื้อโอกาสต่อการพัฒนา

ณรงค์ศักดิ์ ทะละภักฏ (2529 : 93) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระเบียบวินัย ระเบียบ หมายถึง ข้อกำหนดกฎเกณฑ์กติกาศาของสังคมที่สังคมได้บัญญัติขึ้นไว้ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม ส่วนวินัย คือ ความประพฤติที่สังคมต้องการ

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความมีวินัย หมายถึง การควบคุมกาย วาจา ใจ ให้อยู่ในกฎระเบียบ และวัฒนธรรม รวมไปถึงการประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในศีลธรรมดีงาม คนที่ละอายและเกรงกลัวต่อบาปหรือว่าเป็นผู้มีวินัย

กล่าวโดยสรุปได้ว่าความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยภายในกลุ่มและการเคารพสิทธิของผู้อื่น

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

กรมการศาสนา (2521 : 28) ได้ให้ความหมายของความเอื้อเฟื้อไว้ว่า ความเอื้อเฟื้อ หมายถึง การแสดงความปรารถนาดีต่อผู้อื่นด้วย กาย วาจา ตลอดจนการแบ่งปันวัตถุสิ่งของ ไม่ใจแคบเห็นแก่ตัว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 938) ให้ความหมายของความเอื้อเฟื้อว่าหมายถึง อุดหนุน เจือจาน แสดงน้ำใจดีต่อผู้อื่น

รัตนา บำรุงญาติ (2532 : 15) ได้ให้ความหมายของความเอื้อเฟื้อไว้ว่า หมายถึง การแสดงความเอื้อเฟื้อสามารถแสดงออกได้หลายทาง คือ

1. ทางกาย ได้แก่ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายในการช่วยทำสาธารณงานให้การสงเคราะห์ เท่าที่กำลังจะช่วยด้วยความยินดี เต็มใจ แม้งานเล็กน้อย

2. ทางวาจา ได้แก่ ช่วยเหลือให้คำแนะนำ ช่วยเจรจาเอาเป็นธุระให้สำเร็จประโยชน์ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ผู้อื่นและช่วยพูดปลอบใจเมื่อเพื่อนฝูงได้รับความลำบากเดือดร้อน

3. ทางสติปัญญา ได้แก่ การช่วยแสดงความคิดเห็น ช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อน ช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกที่ชอบ และช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญาของตน

4. ทางใจ ควรฝึกจิตใจของตนเองให้รู้จักเห็นใจผู้อื่น มนุษย์เราย่อมมีความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น ถึงแม้ว่าเราจะเห็นว่าผู้มีความทุกข์นั้นได้ก่อทุกข์ให้แก่ตนเอง ก็ไม่ควรสมน้ำหน้า หรือกล่าวซ้ำเติม ควรให้อภัยในความผิดของผู้อื่นเสมอ ไม่อาฆาตจองเวร

อรรถรณ สุ่มประดิษฐ์ (2533 : 17) ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า หมายถึง มีลักษณะที่เป็นกรกระทำเพื่อผู้อื่น และยังเป็นกรเสียสละ ใจกว้าง โอบเอื้ออารี เห็นใจ และเข้าใจถึงสภาพจิตใจของผู้อื่น

สรุปได้ว่า ความเอื้อเฟื้อ หมายถึง การกระทำที่ต้องการเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นด้วยจิตใจ และการกระทำที่โอบเอื้ออารีโดยแท้จริง และไม่หวังผลตอบแทนใดๆ

ความเมตตากรุณา

กรมการศาสนา (2521 : 148) ให้ความหมายไว้ว่า เมตตา เป็นความรักที่ประกอบไปด้วยไมตรีจิต คิดอยากให้อีกเห็นเขาได้ดีมีความสุขสำราญ เช่น ความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตร ความรักของเพื่อนที่มีต่อเพื่อน ความรักของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อประชาราษฎร์ และความรักของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ทรงมีต่อสัตว์โลก

กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 7) ให้ความหมายไว้ว่า กรุณา หมายถึง ความสงสารคิดช่วยเหลือผู้อื่นที่ได้รับทุกข์ให้พ้นทุกข์ กล่าวคือ เมื่อผู้ใดก็ตามที่มีความทุกข์ ความเดือดร้อน ก็พยายามหาทางช่วยเหลือให้พ้นไปจากความทุกข์ความเดือดร้อน

ธีระพร อุวรรณโณ (2526 : 119) ให้ความหมายไว้ว่า

เมตตา หมายถึง ความรักและปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข

กรุณา หมายถึง ความสงสารและปรารถนาจะให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

ชม ภูมิภาค (2525 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเมตตากรุณา หมายถึง ปัจจัยสำคัญอันก่อให้เกิดสันติสุข และเป็นเครื่องค้ำจุนสังคมตั้งแต่ระดับชุมชนไปจนถึงระดับโลก หากมนุษย์ทุกคนหรือส่วนมากมีคุณธรรม เรื่องความเมตตากรุณาแล้ว สังคมย่อมมีความสุขสงบและความก้าวหน้า ปราศจากการเอาใจเอาเปรียบและกดขี่ซึ่งกันและกัน ในสังคมใดก็ตามที่บุคคลมีความเมตตา กรุณาน้อย สังคมนั้นก็ย่อมมีปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความทุกข์ยาก การกดขี่ข่มเหงซึ่งกันและกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535 : 83) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เมตตา หมายถึง ความปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีสุข กรุณา หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่นพ้นทุกข์

ทศนา แชมมณี (2536 : 120) ให้ความหมายไว้ว่า เมตตา คือ ความปรารถนา ต้องการให้ผู้อื่นเป็นสุข และยินดีที่เห็นผู้อื่นเป็นสุขและ เมื่อเห็นใครมีทุกข์ก็มีจิตสงสาร อยากให้เขาพ้นทุกข์นั้น ไม่ปล่อยช้าเติมทำให้เขาเกิดทุกข์มากขึ้น

กรุณา คือ ความปรารถนาและการช่วยเหลือให้ผู้อื่นได้พ้นทุกข์ ผู้ที่มีความกรุณาจะไม่นิ่งเฉย เมื่อเห็นผู้อื่นเป็นทุกข์ แต่จะพยายามหาทางช่วยให้เขาได้พ้นทุกข์นั้นบ้างตามกำลังตามความสามารถของตน

สรุปได้ว่า ความเมตตากรุณา หมายถึง ความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ ตามกำลังความสามารถของคนที่มืออยู่

วajasūpa และ การมีสัมมาคารวะ

ธีระพร อูวรรณโณ (2526 : 119) ได้ให้ความหมายว่า การมีสัมมาคารวะ หมายถึง การมีและแสดงความเคารพ นับถือ ผู้ที่ควรแก่การเคารพนับถือ ได้แก่ พ่อแม่ ครู และเพื่อนนักเรียนด้วยกัน เป็นพฤติกรรมจำเพาะ ได้แก่ การไหว้ครูเมื่อมาถึงโรงเรียนและจะกลับบ้าน การหยุดยืนตรงให้ครูผ่านไปก่อนเมื่อเดินสวนทางกับครู การไม่แสดงกิริยาว่าดูหมิ่นครู เป็นต้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 750, 828, 810, 186) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วาจา หมายถึง คำกล่าว คำพูด สุภาพ หมายถึง เรียบร้อย อ่อนโยน ประพฤติดี สัมมา หมายถึง ชอบ ดี ดียิ่ง คารวะ หมายถึง การแสดงความเคารพทางกายและวาจา ความนับถือ

สรุปได้ว่า วาจาสุภาพและการมีสัมมาคารวะ หมายถึง การมีคำพูดที่อ่อนโยน กิริยา สุภาพ และการแสดงความเคารพนอบนอบผู้ที่ควรเคารพและนับถือ

2.6 กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ โรงเรียนมีหน้าที่จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยไม่มุ่งแต่จะให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ต้องมุ่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมหรือพัฒนาจิตใจด้วย การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ทำได้ 2 วิธีหลัก คือ การจัดกิจกรรมบูรณาการกับการพัฒนานักเรียนด้านอื่นๆ และ การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง

สุนน อมรวิวัฒน์ (2539 : 18 - 19) ได้เสนอกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาจิตใจควบคู่หรือสอดแทรกไปกับการพัฒนานักเรียนในด้านอื่น 3 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมการถ่ายทอด
2. กิจกรรมการฝึกหัดอบรมและปรับพฤติกรรม
3. กิจกรรมการคิดวิเคราะห์

1. กิจกรรมการถ่ายทอด กิจกรรมประเภทนี้เป็นกิจกรรมหลักของการสอนตามหลักสูตรและการสอนในชั้นเรียน โดยมีความคิดพื้นฐานว่าครูมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มากกว่าศิษย์ จึงถ่ายทอดหลักการ วิธีการ และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ให้ศิษย์ได้รับรู้และเรียนรู้อย่างถูกต้อง วิธีการถ่ายทอดส่วนใหญ่ คือบอกให้ฟัง ทำให้ดู เตือนให้รู้ ฝึกให้เป็น แนะนำให้อ่าน ถามให้ตอบ และแก้ไขให้ถูก

กิจกรรมการถ่ายทอดนี้มิใช่กิจกรรมที่ล้ำสมัยหรือน่าถูกตำหนิว่าผิดวิธีการแต่อย่างใด แต่จะเป็นกิจกรรมได้ผลตรงจุดประสงค์ในเวลาอันสั้น ถ้าครูจัดกิจกรรมให้ถูกต้องตามทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น จัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับวัยและความสนใจของนักเรียน มีการเสริมแรงใช้สื่อการสอน กรณีตัวอย่าง ภาพ เพลง เกม นิทาน ฯลฯ มาประกอบ มีกิจกรรมฝึกปฏิบัติสม่ำเสมอ สอดแทรกคติสอนใจ อธิบายคุณค่า และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับนักเรียน กิจกรรมการถ่ายทอดนี้ถ้าครูตั้งใจสอน มีเมตตา และเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน ก็จัดว่าเป็นกิจกรรมหลักที่ใช้ได้ในโรงเรียน

แต่ในทางปฏิบัติ ครูทั่วไปมักใช้กิจกรรมการถ่ายทอดด้วยวิธีการบอกให้รู้ แนะนำให้อ่าน ถามให้ตอบ เป็นส่วนใหญ่ แม้กระทั่งการเรียนหลักธรรมทางศีลธรรม ครูจะบอกหรือเล่าให้นักเรียนฟัง บอกผลดี วิธีปฏิบัติตามหลักธรรมล้วนๆ อาจมีภาพหรือนิทานประกอบบ้าง แต่การแสดงความคิดเห็นหรือการฝึกปฏิบัติจริงนั้นจะมีน้อย เพราะเกรงว่านักเรียนจะเรียนเนื้อหาได้ไม่มากพอ หากมีแต่อภิปรายแสดงความคิดเห็นหรือฝึกปฏิบัติอยู่ ผลการสอบจะไม่ได้ผลดี ครูก็อาจจะถูกผู้บริหารตำหนิได้ แม้ปัจจุบันเป็นยุคปฏิรูปการศึกษาแล้ว แต่ก็ยังมีครูจำนวนไม่น้อยที่พึ่งพาแบบเรียนที่มีจำหน่ายในท้องตลาด และก็พยายามสอนเนื้อหาที่มีในแบบเรียนนั้นให้ครบถ้วนจนเป็นการเรียนที่เน้นเนื้อหามากเกินไป การจัดกิจกรรมถ่ายทอดในลักษณะที่กล่าวมานี้จึงเป็นวิธีที่ไม่เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาจิตใจของเด็ก ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้าใจและสนับสนุนให้ครูได้จัดกิจกรรมการถ่ายทอดอย่างถูกต้องตามทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อให้กิจกรรมถ่ายทอดเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทั้งการเรียนรู้และจิตใจของนักเรียน

2. กิจกรรมการฝึกหัดอบรมและปรับปรุงพฤติกรรม กิจกรรมประเภทนี้เกิดจากความคิดพื้นฐานเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และบุคคลจะเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติจริง กิจกรรมการฝึกหัดอบรมมีลักษณะเป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้นักเรียนปฏิบัติ ครูคอยสังเกต บันทึก และปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัตินั้นๆ เช่น การฝึกหัดฝึกฝนด้านดนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ ด้านกิจกรรมรยาท ด้านการประดิษฐ์ ด้านการทำงาน ด้านการใช้ภาษา ฯลฯ กิจกรรมนี้มีได้มุ่งเฉพาะแต่ผลของงาน แต่มุ่งสร้างลักษณะนิสัยตลอดกระบวนการทำงาน เช่น ความรับผิดชอบ ความพากเพียร ความตั้งใจ ความละเอียดประณีต วิธีการแสดงอารมณ์ เจตตีกิริยาวาจาที่เหมาะสม นอกจากนี้ครูยังต้องส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจินตนาการ และไม่สกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย เมื่อครูเอาใจใส่ติดตามสังเกตกระบวนการทำงานของ

นักเรียน กระบวนการปรับพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยหลักจิตวิทยาและหลักคุณธรรมควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อมิให้การปรับพฤติกรรมเป็นการทำร้ายทำลายจิตใจของนักเรียน

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2542: 44) ได้เสนอว่า วิธีการสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนำสู่จริยธรรมปฏิบัติให้แก่เด็กปฐมวัยคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการสอนโดยใช้ชุดนิทานชาดก ซึ่งการสอนโดยใช้นิทานในครั้งนี้ ได้ดำเนินการสร้างนิทานภาพ จำนวน 4 เล่ม ในแต่ละเล่มนั้นได้เลือกเนื้อหาจากนิทานชาดกในที่มีคุณธรรมเกี่ยวกับองค์คุณ กัลยาณมิตร มาปรับสร้างเป็นชุดนิทานชาดกเพื่อสอนคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กใน 4 ด้าน คือ ฟังดี พูดดี ขยันดี และมีมารยาทดี โดยการจัดกิจกรรมการสอนด้วยชุดนิทานชาดกโดยใช้วิธีผสมผสานการจัดประสบการณ์การเล่นนิทานที่หลากหลายในแต่ละวันในหนึ่งสัปดาห์ ดังนี้ วันแรกครูเป็นผู้เล่านิทานให้เด็กฟัง วันที่สองครูเล่านิทานให้เด็กฟังโดยสมมุติภาพนิทาน วันที่สามครูให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ วันที่สี่ครูเล่านิทานให้เด็กวาดภาพ และ วันที่ห้าให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานประกอบภาพ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจัดเพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณธรรมในด้าน พูดดี ฟังดี ขยันดี และมีมารยาทดี อันเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่เด็กปฐมวัยควรได้รับการพัฒนา

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนั้นมีหลากหลายรูปแบบที่จะช่วยพัฒนาเด็กไปในแนวทางที่ดีที่ควร

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครอง

งานวิจัยในประเทศ

ดวงใจ ตระกูลช่าง (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสะอาด

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการบริการแนะแนวผู้ปกครอง ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน และด้านการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดบริการนักเรียน ปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับวุฒิการศึกษาและระดับรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เดือนเพ็ญ เปรมจิตร (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดหลักสูตร เน้นการเตรียมความพร้อม และส่งเสริมการร้องเพลงและรำไทย ครูควรให้การบ้านและการอ่านทุกวัน จัดศูนย์หนังสือในห้องเรียน มีการวัดผลระหว่างเรียนโดยใช้แบบทดสอบ และการสังเกตรายงานผลการเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูผู้สอนควรเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านการอบรมด้านอนุบาลมาแล้ว พุดจาสุภาพ รักเด็ก อาคารเรียนควรเป็นชั้นเดียว ห้องเรียนควรเป็นพื้นไม้ บริเวณโรงเรียนสะอาดเรียบร้อย มีสนามเด็กเล่น โต๊ะเก้าอี้ทำด้วยวัสดุที่เบา เคลื่อนย้ายง่าย จัดได้หลายๆ รูปแบบ สื่อการเรียนการสอนควรมีเครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดีทัศน์ การติดต่อกับผู้ปกครองควรติดต่อทางวาจา มีการประชุมผู้ปกครองปีละ 1 ครั้ง ความเห็นของผู้ปกครองนำมาเป็นแนวการจัดการเรียนการสอน เด็กควรนอนวันละ 1 – 2 ชั่วโมง

ชวลีพร อนุมาน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี จำนวน 472 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในการส่งเสริมเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทุกด้าน อันดับสูงสุดแต่ละด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีดังต่อไปนี้ คือ ครูผู้สอนให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย ครูที่สอนนักเรียนอนุบาลแต่งกายสะอาดเรียบร้อย สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นระเบียบสวยงามร่มรื่น โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเอง ผู้บริหาร และครูต้อนรับผู้ปกครองด้วยไมตรีจิตที่ดี ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความคิดเห็นในด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทางด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ปกครองที่มีรายได้ในระดับปานกลาง และระดับสูงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ระดับต่ำกว่า

พรพิมล แซ่ชี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลโชคชัยลาดพร้าว กทม.

ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้ปกครองมีความเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลโชคชัยลาดพร้าวต้องการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการเรียนการสอน ในประเด็นครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเล่านิทานและพูดหน้าชั้น และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน ในประเด็นโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาประชุมชี้แจง เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอน และโรงเรียนชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ ในชั้นอนุบาลให้ผู้ปกครองทราบ

นภาพรรณ อุณากุล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันโดยมีสวัสดิภาพของโรงเรียนเป็นความต้องการอันดับแรก

อริญชัย เปี้ยทอง (2542) ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 626 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) วิชาการ ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถโดยเน้นให้เด็กมีมารยาท มีคุณธรรมจริยธรรมดี ส่งเสริมในวิชาคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์เป็นพิเศษ 2) บุคลากร ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เอาใจใส่เด็กทุกคน ติดต่อกับและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง พูดจาสุภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม 3) กิจกรรมนักเรียน ในโรงเรียนมีอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการ มีการตรวจสุขภาพประจำปี มีการสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันโรคให้แก่นักเรียน สนับสนุนให้มีการเล่นกีฬาเป็นประจำ 4) อาคารสถานที่ จัดสภาพบรรยากาศในโรงเรียนโดยปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน มีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ 5) ความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนควรจัดอบรมหลักสูตรอาชีพที่มีในชุมชน และจัดเป็นโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อเป็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์ชุมชน

งานวิจัยต่างประเทศ

จากผลงานวิจัยโดย Clandinin, Dhamborvom, Howard และ Laroque (forthcoming) (นภเนตร ธรรมบวร. 2540 : 136) พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญมากต่อการเรียนการสอนและการประเมินผลของเด็ก ถ้าผู้ปกครองเข้าใจรูปแบบและวิธีการประเมินผลที่โรงเรียนใช้ ผู้ปกครองจะมีความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมความเข้าใจ และเผยแพร่ความรู้สึกผู้ปกครองทำนองอื่น ๆ ทราบต่อไป

และในปี 1994 งานวิจัยของ เฮนเดอร์สัน ; และเบอร์ล่า (อภิญา เวชยชัย. 2544 : 10 ; อ้างอิงจาก Henderson ; & Berla. n.d.) ที่ศึกษากลุ่มนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียนจำนวน 66 คน พบว่า การที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของลูกที่โรงเรียน ได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนของเด็กหลายประการ คือ

1. คะแนนของเด็กอยู่ในระดับสูง
2. เด็กสามารถทำการบ้านได้สำเร็จ และทำได้ด้วยตนเองดีขึ้น
3. เด็กไม่ประสบปัญหาในการลดชั้นหรือลดระดับการเรียน

4. เด็กที่มีทัศนคติต่อโรงเรียน และมีพฤติกรรมเชิงบวกทั้งในกลุ่มเพื่อนฝูง และในกลุ่มครูของโรงเรียน

5. อัตราการเรียนจบสูง ไม่มีการสอบตกซ้ำชั้น

6. เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับสูง

มาร์นี (Marni. 1974) ได้เสนอแนะผู้ที่ควบคุมดูแลการอนุบาลศึกษา และผู้ใช้แบบประเมินโรงเรียนอนุบาลศึกษา ดังนี้ 1) แนะนำครูให้เลือก และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสนใจ และวัยของเด็ก 2) ประเมินผลด้านการดูแลรักษาอาคารสถานที่ของโรงเรียน 3) ตั้งหน่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง รัฐบาล สมาคม และชุมชนต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสวัสดิภาพของเด็ก

แบบประเมินนี้ครอบคลุมหัวข้อต่างๆ คือ อาคารสถานที่ ครู นักเรียน การจัดกิจกรรมของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง และฐานะทางการเงินของโรงเรียน การประเมินแต่ละหัวข้อจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย ปานกลาง ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แบบประเมินนี้จะให้ผู้ควบคุมดูแลการจัดอนุบาลศึกษาเป็นผู้ประเมิน

แฟนดีน ; และเวียนสโตน์ (วารสาร วิชาธรรม. 2533 : 28 ; อ้างอิงจาก Fantini ; & Weinstein. 1972) ได้ทำการศึกษาสภาพของครอบครัวชาวอเมริกัน พบว่า ครอบครัวที่มีความมั่นคงและรายได้สูง มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาสูงมากกว่าครอบครัวที่ไม่มั่นคง และมีรายได้ต่ำ ทั้งนี้เพราะครอบครัวที่ไม่มั่นคง พ่อแม่จะมีความกังวลใจในด้านเศรษฐกิจมากกว่าที่จะสนใจการศึกษาของบุตร

คอตแมน (Cottman. 1988) ได้ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง เพื่อคัดเลือกและกำหนดโครงการที่จะพัฒนาเด็กระดับปฐมวัย

พบว่า การที่ครูจะจัดโครงการที่จะพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยโดยขอเรียรายเงินมักจะไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ แต่ถ้าหากขอความร่วมมือโดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ เพื่อพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยแล้วก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเตรียมความพร้อมด้านพัฒนาการทั้ง 4 คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม เพื่อเตรียมพร้อมไปประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป ผู้ปกครองตัดสินใจส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล เมื่อผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีการการบวนการจัดการเรียนที่ดี มีบุคลากรที่มีคุณภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมในเด็กปฐมวัย

งานวิจัยภายในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; และเพ็ญแข ประจันปัจฉินัก (2520 : 210) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่างอายุ 11 – 25 ปี จำนวน 1,400 คน ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตนั้น ควรจะได้มีการปลูกฝังก่อนที่เด็กจะมีอายุ 10 ปี เพราะเมื่อเริ่มวัยรุ่นลักษณะทางจริยธรรมสองประการนี้จะเริ่มคงที่ ผู้ที่มาจากครอบครัวยากจนจะมีพัฒนาการช้ากว่ากลุ่มอื่นในช่วงวัยอายุตอนต้น แต่จะทันกลุ่มอื่นในวัยรุ่นตอนปลายในด้านอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากใช้เหตุผลมากมีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ถูกศึกษาทุกระดับอายุ และพบว่าในครอบครัวยากจนบิดามารดามีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะช่วยให้ลูกมีจริยธรรมสูงได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; และเพ็ญแข ประจันปัจฉินัก (2520) จริยธรรมของเยาวชนไทย รายงานการวิจัยฉบับที่ 21 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สัณหพัฒน์ อรุณธาวิ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัยเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทุกแห่งมีเป้าหมายมุ่งให้เด็กได้ฝึกความมีระเบียบวินัยตามพัฒนาการ และความพร้อมของเด็กในแต่ละวัย และมีนโยบายให้เด็กปฏิบัติเครื่องครัดปานกลาง ลักษณะการจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย พบว่า ส่วนมากครูอนุบาลใช้กิจกรรมการสนทนา ร่องลงมา คือ ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง เล่นิทาน สาธิต และร้องเพลงตามลำดับ ปัญหาด้านบุคลากรของผู้บริหาร คือ บุคลากรทางด้านปฐมวัยขาดความเอาใจใส่ต่อการจัดกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัย ส่วนปัญหาของครูอนุบาล คือ บุคลากรไม่สามารถคิดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้

จันทร์ดี ถนอมคล้าย (2539 : 45 – 56) ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยในตนเองด้านความอดทนของเด็กก่อนประถมศึกษามีสติปัญญาแตกต่างกัน ด้วยวิธีการเล่นิทานประกอบหุ่นมือ โดยมีการใช้คำถามก่อนระหว่างและหลังการเล่นิทาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย หญิง อายุ 5 – 6 ปี ชั้นก่อนประถมศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่า การใช้คำถามระหว่างการเล่นิทานเด็กมีวินัยในตนเองด้านความอดทนมากกว่าการใช้คำถามก่อนเล่นิทาน ส่วนการใช้คำถามหลังการเล่นิทานกับใช้คำถามระหว่างเล่นิทานเด็กมีวินัยในตนเองด้านความอดทนไม่แตกต่างกัน

ไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และนิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียน โดยการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องก่อนนอน พบว่า เด็กได้ฟังนิทานก่อนนอน โดยวิธีเล่าเรื่องและไม่จบเรื่องมีพฤติกรรมเรื่องจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณาและมีนิสัยรักการอ่านสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน

สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดสภาพการเสริมความคิดเชิงคุณธรรมสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า การใช้การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูใช้คำถามเพื่อให้เด็กสะท้อนความรู้สึกและปัญหาของตนเอง ช่วยให้เด็กคิดหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองให้เป็นพฤติกรรมที่ไม่สร้างปัญหาแก่ตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยพบว่า การใช้การสื่อสารวิธีนี้กับเด็กที่ควบคุมตนเองได้สูง สามารถพัฒนาวินัยในตนเองได้มากกว่าเด็กที่ควบคุมตนเองได้ต่ำ

สุพัตน์ บิลอับดุลลาห์ (2530 : 108) ได้ศึกษาการรับรู้ของผู้ปกครองไทยมุสลิม ในการส่งเสริมวินัยแห่งตนเองของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า วิธีการส่งเสริมวินัยแห่งตนเองของผู้ปกครองไทยมุสลิมส่งเสริมแก่นักเรียน ในด้านความซื่อสัตย์ ความรู้สึกผิดชอบและความรับผิดชอบ โดยการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก คือ การเอาใจใส่ดูแลให้เด็กมีความซื่อสัตย์ ความรู้สึกผิดชอบและความรับผิดชอบ ทำตามข้อตกลงที่ได้ตกลงไว้กับเด็ก เช่น ลงโทษเมื่อทำผิดข้อตกลง หรือให้รางวัลเมื่อเด็กทำได้ตามข้อตกลงในเรื่องความซื่อสัตย์ ความรู้สึกผิดชอบ พ่อแม่หรือผู้ปกครองทุกคนยึดแนวเดียวกันในการทำตามข้อตกลงที่ได้ตกลงไว้กับเด็กในเรื่องความซื่อสัตย์ ความรู้สึกผิดชอบและความรับผิดชอบ

วนิตตา ก้องธรนินทร์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีความซื่อสัตย์ คือ นักเรียนที่มีการควบคุมดูแลตนเองสูง และมีทัศนคติที่ดีต่อคุณธรรมจริยธรรม

ศศินันท์ นิลจันทร์ (2547 : 55) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานที่มีต่อความวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานในแต่ละช่วงสัปดาห์ระดับคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ และมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองในด้านความรับผิดชอบ ความซื่อตรง การตรงต่อเวลา และการควบคุมตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .01$

สุขวิทย์ สุขหมั่น (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้กระบวนการกลุ่มต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรม ความสามัคคี ความเมตตา กรุณา ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรม โดยการใช้กระบวนการกลุ่มที่พัฒนาการทางพฤติกรรมจริยธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

กรณีการ พงศ์เลิศวุฒิ (2546 : 65) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทาน ประกอบละครสร้างสรรค์ต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบละครสร้าง ก่อนและระหว่างจัดกิจกรรมโดยเฉลี่ยรวมและจำแนกราย ด้านในแต่ละช่วงสัปดาห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอัตราการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนและระหว่างจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้นตลอดเวลา 8 สัปดาห์

งานวิจัยต่างประเทศ

วิกกินส์ ; และคนอื่นๆ (วัลลภา จันทรเพ็ญ. 2527 : 125 ; อ้างอิงจาก (Wiggins ; & others. 1971 : 289) ได้อ้างถึงผลการวิจัยของ Gough ที่ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูง จะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผล มีความยืดหยุ่น ในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม และยังพบว่า โดยทั่วไปจะมีสุขภาพดีกว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองด้วย

ไอลอน ; และโรเบิร์ต (Ayllon ; & Roberts. 1974 : 71 – 76) ได้ศึกษาวิธีการลดปัญหาระเบียบวินัยในชั้นเรียนและให้แสดงพฤติกรรมสนใจเรียนมากขึ้น โดยการเสริมแรงพฤติกรรมที่อยู่ในระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 ที่มีพฤติกรรมไม่มีระเบียบวินัยในชั้นเรียนในขณะที่ครูให้อ่าน พบว่า การเสริมแรงด้วยระเบียบวินัยสามารถลดพฤติกรรมก่อนหน้าชั้นเรียนและเพิ่มพฤติกรรมการอ่านด้วย

แบลท ; และโคลเบอร์ก (Kohlberg. 1975 : 52 – 53 ; citing Blatt ; & Kohlberg. n.d. : unpage) ได้ทดลองพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีอภิปรายกลุ่มในห้องเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 4 ห้องเรียน และแต่ละห้องเรียนนั้นประกอบด้วยผู้เรียน ซึ่งมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 3 ชั้น คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับชั้น 2 – 4 การฝึกนั้นใช้วิธีอภิปรายกลุ่มในหมู่นักเรียนด้วยกัน โดยใช้สถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรม โดยวิธีการอภิปรายกลุ่มนั้น ทำให้กลุ่มทดลองมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทดสอบอีกครั้งหลังจากการฝึกหนึ่งปีก็ยังพบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มทดลองยังสูงกว่ากลุ่มควบคุม

บิสกิน ; และฮอสกิสสัน (Biskin ; & Hoskisson. 1977 : 407 – 415) ได้ทดลองสอนจริยธรรม โดยใช้วิธีการจัดโครงการอภิปรายเกี่ยวกับจริยธรรมที่ต้องตัดสินใจจากวรรณคดีและการอ่านเรื่องราว โดยใช้นักเรียนในระดับ 4 – 5 แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แล้ววัดจริยธรรมตามแบบวิธีของโคลเบอร์ก จากนั้นก็ทดลองโดยกลุ่มทดลอง มีการจัดโครงสร้างการประเมินเพื่อยั่วให้ผู้เรียนสมมติบทบาทของตนเองไป ส่วนกลุ่มควบคุมปล่อยให้มีการอภิปรายไปตามธรรมชาติ จากนั้นทดสอบระดับจริยธรรมในตอนหลัง ผลการวิจัยพบว่าการอภิปรายอย่างเป็นระบบที่ให้โอกาสผู้เรียนให้อยู่ในบทบาทในห้องเรียน สามารถเปลี่ยนการตัดสินใจจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ หมายความว่า ผู้สอนสามารถพัฒนาการใช้

เหตุผลเชิงจริยธรรมได้โดยให้เขาได้มีโอกาสอภิปรายขณะที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมที่ทำให้เขาต้องกระทำบทบาทต่างๆ กันมาก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การปลูกฝังหรือการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้กับนักเรียน จะต้องกระทำโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งการจัดประสบการณ์ การอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมมุ่งหวัง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

1. ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองตรัง มี 4 ตำบล คือ ตำบลทับเที่ยง ตำบลบางรัก ตำบลโคกหล่อ และตำบลนาตาล่วง ปีการศึกษา พ.ศ. 2549 จำนวน 2,955 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้กลุ่มผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่เรียนระดับอนุบาล ใน 4 ตำบล เขตอำเภอเมืองตรัง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2536: 260-261; อ้างอิงจาก Yamane: 886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองแยกตามแต่ละโรงเรียนและตำบล ปรากฏผลดังตาราง 2 และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด 422 คน

ตาราง 2 โรงเรียนอนุบาลในเขตอำเภอเมืองตรัง ที่อยู่ในสังกัดของสำนักงานการศึกษาเอกชน
มี 9 โรงเรียน

โรงเรียน	ตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ตรุโณทัย	ตำบลทับเที่ยง	512	73
ตรังคิดเตียน	ตำบลทับเที่ยง	267	38
ทับเที่ยงหัวเฉียว	ตำบลทับเที่ยง	260	37
บุญเหลือเก็อกง	ตำบลทับเที่ยง	117	17
จินตรังษี	ตำบลทับเที่ยง	56	8
รวม		1,212	173
พรศิริกุลปฐมวัย	ตำบลโคกหล่อ	420	60
โพธิ์วิเชียรชัย	ตำบลโคกหล่อ	301	43
รวม		721	103
ทิพย์รัตน์วิทยา	ตำบลนาตาล่วง	315	45
รวม		315	45
บูรณะรำลึก	ตำบลบางรัก	708	101
รวม		708	101
รวมทั้งหมด		2,955	422

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ชุด สำหรับสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตรัง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานะผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษาของบุตร อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพของผู้ปกครอง เป็นข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ทั้งสิ้นจำนวน 60 ข้อ ดังนี้

ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	จำนวน 15 ข้อ
ด้านความประหยัด	จำนวน 15 ข้อ
ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี	
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม	จำนวน 15 ข้อ
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	จำนวน 15 ข้อ

ข้อคำถามถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับดังนี้

- 5 แทน มีความต้องการมากที่สุด
- 4 แทน มีความต้องการมาก
- 3 แทน มีความต้องการปานกลาง
- 2 แทน มีความต้องการน้อย
- 1 แทน มีความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นการจัดลำดับเกี่ยวกับการใช้วิธีการของโรงเรียนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต รวม 5 ลำดับ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการ
2. ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในด้านคุณธรรมจริยธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. เขียนข้อคำถามผู้วิจัยได้จัดข้อคำถามเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เขียนถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ได้แก่ บุตรของท่านเรียนอยู่ในระดับชั้น อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพปัจจุบันของท่าน เป็นข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เขียนถามข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยด้านคุณธรรม จริยธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในเขตอำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง มีเนื้อหาครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์สุจริต รวมเป็น 60 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นการจัดลำดับเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้าน

ความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์สุจริต รวม 5 ข้อ

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างข้างต้น เสนอประธานคณะกรรมการและกรรมการควบคุมปริญญาบัตรเพื่อตรวจแก้ไขด้านภาษาและเนื้อหาของแบบสอบถาม

5. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองเพื่อแจ้งความประสงค์เกี่ยวกับการตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอนะสำหรับปรับปรุงแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับแก้ไขแล้วจำนวน 80 ข้อ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ได้แก่

5.1 อาจารย์พระมหาศกดิ์ วนपालเมธี

พระวิทยากร สอนวิชาพุทธศาสนา

วัดสาภิการาม อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

5.2 อาจารย์อรินทร์ ม่วงถนอม

ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางกะปิสังกัดสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร

5.3 ซิสเตอร์มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร

ครูใหญ่ โรงเรียนนักบุญซอแซอูปถัมภ์ จังหวัดนครนายก

5.4 อาจารย์ไพบูลย์ อุบันโน

อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

5.5 อาจารย์เยาวมาลย์ วิเศษ

ครูใหญ่ โรงเรียนพระแม่มาลีสาทร กรุงเทพมหานคร

เพื่อตรวจสอบและแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถามจำนวน 80 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.60 ถึง 1.00 ซึ่งด้านวินัย ความรับผิดชอบ จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.60 ถึง 1.00 ด้านความประหยัด จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.60 ถึง 1.00 ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.60 ถึง 1.00 และด้านความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.60 ถึง 1.00

6. นำแบบสอบถาม จำนวน 80 ข้อ ไปทดลองกับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน และวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Corrected item total correlation) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 84) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไปมาใช้ จากการวิเคราะห์ได้คำถามทั้งหมด 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .2013 ถึง .6605 ด้านวินัย ความรับผิดชอบ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .3148 ถึง .6463 ด้านความ

ประหยัด จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .2915 ถึง .6936 ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .4503 ถึง .6941 และด้านความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .4910 ถึง .7515

7. นำคะแนนแบบสอบถาม จำนวน 60 ข้อ มาหาค่าตามเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9599 ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8662 ด้านความประหยัด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8920 ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9042 และด้านความซื่อสัตย์สุจริต ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9242 ซึ่งมีค่าสูงเพียงพอที่นำไปใช้วิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เสนอให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในระดับอนุบาลในเขตอำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

2. เมื่อผู้บริหารอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับฝ่ายที่รับผิดชอบด้านนี้ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้โรงเรียนต่างๆ ด้วยตนเอง จำนวน 500 ชุด และขอความอนุเคราะห์ช่วยแจกแบบสอบถามให้ครูประจำชั้น นำไปให้ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยได้ตอบแบบสอบถาม

3. เมื่อดำเนินการตามข้อ 2.2 แล้ว ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากโรงเรียนต่างๆ ภายในระยะเวลา 1 เดือน ในวันที่ 1 – 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ได้รับคืนมา 460 ชุด

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยพิจารณาแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ของการตอบเฉพาะ จำนวน 422 ชุด แรกนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวและสภาพทั่วไปของผู้ปกครองวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนเทียบค่า 5 ระดับ ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับ มากที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ใน 4 ด้าน คือ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์สุจริต จำแนกตาม บุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพปัจจุบัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Fisher's Least - Significant Different)

4. วิเคราะห์หาจำนวน ค่าร้อยละ และจัดลำดับของวิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติสำหรับการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพิ้นิจ (Content Validity) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อของแบบสอบถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 95)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อแบบสอบถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์
	$\sum R$ แทน	ผลรวมของความคิดเห็นในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญ
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อคำถามกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation) r_{xy} ซึ่งมีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 84)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	N แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	X แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	Y แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทุกข้อ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 131)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อของแบบสอบถาม
	S_x^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของแบบสอบถาม

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521 : 36)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

2521 : 56)

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	กำลังสองของผลรวมคะแนนทั้งหมด

2.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียวและทดสอบนัยสำคัญโดยใช้ F-test มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521 : 109)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
	MS _b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS _w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

2.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different) มีสูตรดังนี้ (ชัชวาล เรื่องประพันธ์. 2541 : 345)

$$LSD = \frac{t\alpha}{2} \sqrt{MSE \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

เมื่อ	n_i, n_j	แทน	ขนาดของสิ่งของที่ i และ j
	$\frac{t\alpha}{2}$	แทน	ค่าของตัวแปรสุ่ม t
	MSE	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนจากตาราง วิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย เรื่องความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของข้อมูลและการแปลผลดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงของ F (F-distribution)
P	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 4 วิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย มาแจกแจงจำนวน และหาค่าร้อยละ จำแนกตาม ระดับชั้นเรียนของบุตร ระดับอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพปัจจุบัน ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับชั้นเรียนของบุตร ระดับอายุ ระดับการศึกษา รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพปัจจุบันของท่าน

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับชั้นเรียนของบุตร		
1.1 อนุบาลปีที่ 1	130	30.80
1.2 อนุบาลปีที่ 2	163	38.60
1.3 อนุบาลปีที่ 3	129	30.60
รวม	422	100.00
2. ระดับอายุ		
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	45	10.70
2.2 25 – 45 ปี	336	79.60
2.3 มากกว่า 45 ปี	41	9.70
รวม	422	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ระดับมัธยมศึกษา อนุปริญญา	178	42.20
3.2 ระดับปริญญาตรี	203	48.10
3.3 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	41	9.70
รวม	422	100.00
4. รายได้		
6.1 6,000 – 8,500 บาท	103	24.40
6.2 8,501 – 10,000 บาท	96	22.70
6.3 มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	223	52.80
รวม	422	100.00
5. อาชีพปัจจุบัน		
6.1 รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ	154	36.50
6.2 ค้าขาย	111	26.30
6.2 พนักงานเอกชน	103	24.40
6.3 เกษตรกร	54	12.80
รวม	422	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 3 พบว่า เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียนของบุตร ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตรอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 รองลงมาคือ อยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 และอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60

จำแนกตามอายุ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 25 - 45 ปี จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 79.60 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 และอายุสูงกว่า 45 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 48.10 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา อนุปริญญา จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 42.20 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

จำแนกตามรายได้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 52.80 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ย 6,000 – 8,500 บาทต่อเดือน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และรายได้เฉลี่ย 8,501 – 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70

จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ, รัฐวิสาหกิจ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 อาชีพพนักงานเอกชน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และอาชีพเกษตรกร จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

2.1 การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและรวมทุกด้านโดยเฉลี่ยต่อข้อ ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย	\bar{X}	S	ระดับการแปลผล
1. ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	4.52	.54	มากที่สุด
2. ด้านความประหยัด	4.37	.68	มาก
3. ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม	4.45	.62	มาก
4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.56	.62	มากที่สุด
รวม	4.48	.58	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) และรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X}=4.56$) และด้านวินัย ความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.52$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ($\bar{X}=4.45$) และด้านความประหยัด ($\bar{X}=4.37$) ตามลำดับ

2.2 ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เป็นรายชื่อ

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยนำคะแนน ความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในแต่ละด้านทั้ง สี่ด้าน มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ ดังปรากฏในตาราง 5 - 8

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านวินัย ความรับผิดชอบ

ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	\bar{X}	S	ระดับการแปลผล
1. เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อนหลัง	4.57	.65	มากที่สุด
2. ปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงในกลุ่ม	4.54	.63	มากที่สุด
3. จัดเก็บของใช้เข้าที่เรียบร้อย	4.55	.73	มากที่สุด
4. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	4.70	.62	มากที่สุด
5. มีวินัยในตนเองและมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ	4.55	.67	มากที่สุด
6. มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทให้กับงานที่ตนเองทำ	4.52	.71	มากที่สุด
7. วางแผนทำงานอย่างเป็นระบบ	4.37	.82	มาก
8. ปรับปรุงและพัฒนางานตามข้อเสนอแนะ	4.36	.78	มาก
9. ตั้งใจฟังสิ่งที่ครูสอนตลอดเวลา	4.50	.69	มากที่สุด
10. ฟังตนเองก่อนที่จะฟังคนอื่น	4.54	.71	มากที่สุด
11. ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป	4.53	.74	มากที่สุด
12. การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	4.56	.73	มากที่สุด
13. มีมารยาทในการฟัง เช่น ฟังเมื่อผู้อื่นพูด	4.56	.70	มากที่สุด
14. มีมารยาทในการรับประทานอาหาร	4.51	.68	มากที่สุด
15. สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	4.50	.77	มากที่สุด
รวม	4.52	.54	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านวินัย ความรับผิดชอบโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$)และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการรายข้ออยู่ในระดับที่มากที่สุดเกือบทุกข้อ โดยมีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X}=4.70$) รองลงมาคือ เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อนหลัง ($\bar{X}=4.57$) และในลำดับสุดท้าย คือ ปรับปรุงและพัฒนางานตามข้อเสนอแนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความประหยัด

ด้านความประหยัด	\bar{X}	S	ระดับการแปลผล
1. ชื่อของใช้ส่วนตัวเท่าที่จำเป็น	4.36	.81	มาก
2. หมั่นดูแลของใช้ส่วนตัวโดยไม่ทิ้งขว้าง	4.50	.77	มากที่สุด
3. ใช้หนังสือของตนเองอย่างทะนุถนอม	4.47	.76	มาก
4. รักษาดูแลอุปกรณ์การเรียนทุกชนิดเพื่อใช้ได้นาน	4.41	.77	มาก
5. ปิดไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าทันทีที่เห็นว่าเปิดอยู่โดยที่ไม่ใช้แล้ว	4.33	.93	มาก
6. ปิดน้ำทุกครั้งหลังจากใช้เสร็จแล้ว	4.46	.79	มาก
7. รู้จักใช้เงินอย่างจำเป็นและออมส่วนที่เหลือ	4.55	.75	มากที่สุด
8. รับประทานอาหารหมดทุกครั้งที่ได้รับประทาน	4.33	.86	มาก
9. เลือกชื่อของใช้ที่ทนทานและใช้ได้นาน	4.24	.89	มาก
10. รักษาสมบัติของโรงเรียนเหมือนสมบัติของตนเอง	4.46	.75	มาก
11. เก็บรักษาดูแลอุปกรณ์ทุกชนิดของโรงเรียนเข้าที่ให้เป็นระเบียบเพื่อใช้ได้นาน	4.46	.76	มาก
12. ชื่อของเล่นชิ้นใหม่เมื่อชิ้นเก่าเกิดชำรุด	3.98	1.12	มาก
13. ไม่ซื้อของตามสมัยนิยมหรือชื่อเหมือนคนอื่น	4.27	.96	มาก
14. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.47	.83	มาก
15. รู้จักทะนุถนอมของใช้เพื่อให้น้องหรือผู้อื่นนำไปใช้ได้อีก	4.36	.88	มาก
รวม	4.37	.68	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความประหยัดโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ รู้จักใช้เงินอย่างจำเป็นและออมส่วนที่เหลือ ($\bar{X}=4.55$) และหมั่นดูแลของใช้ส่วนตัวโดยไม่ทิ้งขว้าง ($\bar{X}=4.50$) ส่วนที่เหลือทั้งหมดมีความต้องการระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม	\bar{X}	S	ระดับความต้องการ
1. แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนอย่างเต็มใจ	4.56	.65	มากที่สุด
2. บริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่น	4.34	.81	มาก
3. ช่วยเหลือกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ	4.51	.72	มากที่สุด
4. ไม่รังแกและทำร้ายผู้อื่น	4.60	.70	มากที่สุด
5. คอยเตือนเพื่อนเมื่อจะทำความผิด	4.30	.78	มาก
6. รู้จักให้อภัยผู้อื่นเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ผิดพลาด	4.49	.74	มาก
7. ช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนและห้องเรียน	4.40	.72	มาก
8. ไม่รบกวนเพื่อนในขณะที่เพื่อนทำงาน	4.42	.75	มาก
9. มีมารยาทในการฟัง เช่น สนใจในขณะที่ผู้อื่นพูด	4.53	.74	มากที่สุด
10. มีท่าทางสุภาพ ใช้น้ำจืดอ่อนนุ่มต่อผู้อื่น	4.61	.69	มากที่สุด
11. มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม ต่อผู้ใหญ่	4.69	.68	มากที่สุด
12. มีน้ำใจช่วยเหลืองานของผู้อื่นเสมอ	4.49	.71	มาก
13. พุดให้กำลังใจเพื่อน เมื่อเพื่อนมีปัญหา	4.33	.80	มาก
14. นำอาหารไปเลี้ยงสัตว์ที่น่าสงสาร	4.17	.95	มาก
15. ไม่รังแกสัตว์ให้ได้รับบาดเจ็บ	4.56	.65	มากที่สุด
รวม	4.45	.62	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมากจำนวนพอ ๆ กัน โดยมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม ต่อผู้ใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X}=4.69$) รองลงมาคือ มีท่าทางสุภาพ ใช้น้ำจืดอ่อนนุ่มต่อผู้อื่น ($\bar{X}=4.61$) และลำดับสุดท้าย คือ นำอาหารไปเลี้ยงสัตว์ที่น่าสงสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.17$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	\bar{X}	S	ระดับการแปลผล
1. ไม่พูดเพื่อให้ตนเองพ้นผิด	4.33	.88	มาก
2. ไม่อยากได้สิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตน	4.46	.84	มาก
3. คืนเงินทอนให้พ่อค้าแม่ค้าที่ทอนเงินผิด	4.58	.74	มากที่สุด
4. นำสิ่งของที่พบเห็นไปคืนให้เจ้าของหรือคุณครู	4.56	.78	มากที่สุด
5. หยิบของของเพื่อนมาใช้เสร็จแล้วก็นำคืนเจ้าของ	4.63	.70	มากที่สุด
6. พูดและตอบคำถามด้วยความเป็นจริง	4.59	.70	มากที่สุด
7. ไม่พูดป้ายความผิดให้เพื่อนเดือดร้อน	4.60	.70	มากที่สุด
8. ไม่ใช่ความเป็นที่เอาสิ่งของที่ตนต้องการจากน้อง	4.61	.72	มากที่สุด
9. ไม่มีนิสัยในการคดโกง เช่น โกงในการเล่นกับคนอื่น	4.43	.89	มาก
10. รักษาคำพูดที่พูดกับผู้อื่น	4.59	.79	มากที่สุด
11. ยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	4.54	.72	มากที่สุด
12. มีความยุติธรรมต่อผู้อื่น เช่น แบ่งของกับน้องเท่าๆ กัน	4.64	.67	มากที่สุด
13. ทำหน้าที่ตามที่ตกลงกับเพื่อน พ่อแม่ และครู	4.52	.73	มากที่สุด
14. ไม่คั่นกระเป๋าเพื่อนแล้วเอาของเล่นมาเล่น	4.59	.70	มากที่สุด
15. ไม่ขู่เพื่อนที่อ่อนแอกว่าเพื่อให้ทำงานให้ตน	4.59	.76	มากที่สุด
รวม	4.56	.62	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการ รายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ คือ มีความยุติธรรมต่อผู้อื่น เช่น แบ่งของกับน้องเท่าๆ กัน อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X}=4.64$) และรองลงมาเป็นหยิบของของเพื่อนมาใช้เสร็จแล้วก็นำคืนเจ้าของ ($\bar{X}=4.63$) ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ไม่พูดเพื่อให้ตนเองพ้นผิด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.33$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

3.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับชั้นเรียนของบุตร

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำแนกตาม ระดับชั้นเรียนของบุตร มาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หรือ F-test แยกเป็นรายด้าน และโดยภาพรวมทุกด้าน ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้นเรียนของบุตร

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย	อนุบาลที่ 1		อนุบาลที่ 2		อนุบาลที่ 3		F	P
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
1. ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	4.48	.55	4.56	.53	4.51	.55	.813	.444
2. ด้านความประหยัด	4.29	.72	4.46	.59	4.35	.74	2.449	.088
3. ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนร่วม	4.39	.65	4.52	.54	4.42	.67	2.127	.120
4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.55	.66	4.55	.61	4.60	.61	.236	.790
รวม	4.52	.54	4.52	.54	4.47	.60	1.072	.343

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวม จำแนกตามระดับชั้นเรียนของบุตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ มีค่า $F = .813$ และในรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญเช่นกัน โดยด้านความประหยัด มีค่า $F = 2.449$ ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนร่วม มีค่า $F = 2.127$ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ มีค่า $F = .813$ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่า $F = .236$

3.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม อายุ

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำแนกตาม อายุต่ำกว่า 25 ปี อายุ 25 – 45 ปี และอายุมากกว่า 41 ปี มาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หรือ F-test แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย	อายุต่ำกว่า 25 ปี		อายุ 25 – 45 ปี		อายุมากกว่า 45 ปี		F	P
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
1. ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	4.29	0.59	4.53	0.52	4.68	0.55	6.127**	.002
2. ด้านความประหยัด	4.00	0.78	4.38	0.66	4.65	0.57	10.656**	.000
3. ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนร่วม	4.12	0.74	4.47	0.58	4.67	0.58	9.424**	.000
4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.18	0.70	4.58	0.60	4.79	0.49	11.918**	.000
รวม	4.15	0.65	4.49	0.55	4.70	0.53	10.974**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวม จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่า F = 10.974 ในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เช่นกัน โดยด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่า F = 11.918 ด้านความประหยัด มีค่า F = 10.656 ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนร่วม มีค่า F = 9.424 ด้านวินัย ความรับผิดชอบ มีค่า F = 6.127

จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ
คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ตัวแปร	การเปรียบเทียบรายคู่ ระหว่างอายุ	ความแตกต่าง เฉลี่ย	Sig.
คุณธรรมจริยธรรมโดยรวม	ต่ำกว่า 25 ปี กับ 25 – 45 ปี	-.34**	.000
	ต่ำกว่า 25 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.55**	.000
	25 – 45 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.21*	.026
ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	ต่ำกว่า 25 ปี กับ 25 – 45 ปี	-.24**	.005
	ต่ำกว่า 25 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.39**	.001
	25 – 45 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.15	.080
ด้านความประหยัด	ต่ำกว่า 25 ปี กับ 25 – 45 ปี	-.38**	.000
	ต่ำกว่า 25 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.65**	.000
	25 – 45 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.27**	.000
ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนร่วม	ต่ำกว่า 25 ปี กับ 25 – 45 ปี	-.35**	.000
	ต่ำกว่า 25 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.54**	.000
	25 – 45 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.20*	.047
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	ต่ำกว่า 25 ปี กับ 25 – 45 ปี	-.40**	.000
	ต่ำกว่า 25 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.61**	.000
	25 – 45 ปี กับ มากกว่า 45 ปี	-.20*	.044

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
โดยรวม ผู้ปกครองที่มีอายุ 25 - 45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มี
อายุต่ำกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความ
ต้องการมากกว่า อายุ 25 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ผู้ปกครองที่
มีอายุ 25 - 45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความประหยัด ผู้ปกครองที่มีอายุ 25 - 45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 25 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้ปกครองที่มีอายุ 25 - 45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความต้องการมากกว่าอายุ 25 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครองที่มีอายุ 25 - 45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความต้องการมากกว่าอายุ 25 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย รายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำแนกตาม ระดับการศึกษามัธยมศึกษา, อนุปริญญา และระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี มาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หรือ F-test เป็นโดยรวมและรายด้าน ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
ของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ความต้องการของผู้ปกครอง เกี่ยวกับคุณลักษณะด้าน คุณธรรมจริยธรรมของเด็ก ปฐมวัย	ระดับมัธยมศึกษา		ระดับปริญญาตรี		ระดับสูงกว่า ปริญญาตรี		F	P
	อนุปริญญา							
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
1. ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	4.43	.44	4.44	.08	4.61	.03	6.069**	0.003
2. ด้านความประหยัด	4.25	.05	4.32	.57	4.48	.63	5.838**	0.003
3. ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนร่วม	4.35	.48	4.35	.08	4.55	.58	5.573**	0.004
4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.43	.05	4.55	.08	4.68	.03	7.476**	0.001
รวม	4.37	.04	4.41	.08	4.58	.03	7.051**	0.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่า F = 10.974 ในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน โดยด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่า F = 11.918 ด้านความประหยัด มีค่า F = 10.656 ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนร่วม มีค่า F = 9.424 ด้านวินัย ความรับผิดชอบ มีค่า F = 6.127

จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ
คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับ
การศึกษา

ตัวแปร	การเปรียบเทียบรายคู่ ระหว่างระดับการศึกษา	ความแตกต่าง เฉลี่ย	Sig.
คุณธรรมจริยธรรมโดยรวม	มัธยม อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี	-.21**	.000
	มัธยมศึกษา อนุปริญญา กับ สูงกว่าปริญญาตรี	-.05	.630
	ปริญญาตรี กับ สูงกว่าปริญญาตรี	.17	.086
ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	มัธยม อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี	-.18**	.001
	มัธยมศึกษา อนุปริญญา กับ สูงกว่าปริญญาตรี	-.01	.935
	ปริญญาตรี กับ สูงกว่าปริญญาตรี	.17	.056
ด้านความประหยัด	มัธยม อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี	-.23**	.001
	มัธยมศึกษา อนุปริญญา กับ สูงกว่าปริญญาตรี	-.07	.532
	ปริญญาตรี กับ สูงกว่าปริญญาตรี	.16	.163
ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น	มัธยม อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี	-.20**	.002
	มัธยมศึกษา อนุปริญญา กับ สูงกว่าปริญญาตรี	.01	.960
	ปริญญาตรี กับ สูงกว่าปริญญาตรี	.20	.053
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	มัธยม อนุปริญญา กับ ปริญญาตรี	-.24**	.000
	มัธยมศึกษา อนุปริญญา กับ สูงกว่าปริญญาตรี	-.11	.286
	ปริญญาตรี กับ สูงกว่าปริญญาตรี	.13	.217

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
โดยรวมผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มี
การศึกษาระดับมัธยมศึกษา, อนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่
แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านวินัย ความรับผิดชอบผู้ปกครองที่มี
ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา,
อนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความประหยัดผู้ปกครองที่มีระดับ
การศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา,
อนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวมผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา, อนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริตผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอนุปริญญา มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

3.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามรายได้

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำแนกตาม รายได้ 6,000-8,500 บาท , 8,501-10,000 บาท และมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป มาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หรือ F-test แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย	6,000-8,500 บาท		8,501-10,000 บาท		มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป		F	P
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
1. ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	4.39	0.60	4.49	0.54	4.59	0.49	4.827**	0.008
2. ด้านความประหยัด	4.18	0.76	4.34	0.74	4.47	0.59	6.501**	0.002
3. ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อส่วนรวม	4.29	0.68	4.41	0.65	4.54	0.55	5.990**	0.003
4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.41	0.67	4.49	0.68	4.66	0.55	6.645**	0.001
รวม	4.32	0.64	4.43	0.61	4.56	0.50	6.884**	0.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวม จำแนกตามรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่า F = 6.884 ใน

รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน โดยด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่า $F = 6.645$ ด้านความประหยัด มีค่า $F = 6.501$ ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากฎนา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนร่วม มีค่า $F = 5.990$ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ มีค่า $F = 4.827$

จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ
คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้

ตัวแปร	การเปรียบเทียบรายคู่ ระหว่างอายุ	ความแตกต่าง เฉลี่ย	Sig.
คุณธรรมจริยธรรม โดยรวม	6,000-8,500 บาท กับ 8,501-10,000 บาท	-.12	.147
	6,000-8,500 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.24**	.000
	8,501-10,000 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.13	.065
ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	6,000-8,500 บาท กับ 8,501-10,000 บาท	-.10	.180
	6,000-8,500 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.20**	.002
	8,501-10,000 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.09	.153
ด้านความประหยัด	6,000-8,500 บาท กับ 8,501-10,000 บาท	-.16	.088
	6,000-8,500 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.29**	.000
	8,501-10,000 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.12	.132
ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น	6,000-8,500 บาท กับ 8,501-10,000 บาท	-.11	.184
	6,000-8,500 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.24**	.001
	8,501-10,000 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.13	.080
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	6,000-8,500 บาท กับ 8,501-10,000 บาท	-.09	.315
	6,000-8,500 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.25**	.001
	8,501-10,000 บาท กับ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	-.16*	.029

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
โดยรวม ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป มีความต้องการ มากกว่า
ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,000-8,500 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่
อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,000-8,500 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความประหยัด ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,000-8,500 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,000-8,500 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,000-8,500 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,501-10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

3.5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำแนกตาม อาชีพรับราชการ, รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย, พนักงานเอกชน และเกษตรกร มาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หรือ F-test แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย		พนักงานเอกชน		เกษตรกร		F	P
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
1. ด้านวินัย ความรับผิดชอบ	4.59	.52	4.44	.61	4.51	.51	4.50	.48	1.903	.128
2. ด้านความประหยัด	4.49	.60	4.26	.73	4.37	.72	4.25	.68	3.153*	.025
3. ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม	4.56	.54	4.36	.70	4.46	.60	4.33	.63	2.937*	.033
4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.64	.61	4.52	.64	4.58	.62	4.42	.61	1.889	.131
รวม	4.57	.53	4.39	.64	4.48	.56	4.38	.55	2.671*	.047

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 16 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวม จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่า F = 2.671 ในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกันโดยด้านความประหยัด มีค่า F = 3.153 และด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม มีค่า F = 2.937 ส่วนรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ คือด้านวินัย ความรับผิดชอบ มีค่า F = 1.903 และด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่า F = 1.889

จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ
คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปร	การเปรียบเทียบรายคู่ ระหว่างอายุ	ความแตกต่าง เฉลี่ย	Sig.
โดยรวม	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ กับ ค้าขาย	.17*	.014
	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ กับ พนักงานเอกชน	-.09	.216
	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ กับ เกษตรกร	.19*	.033
	ค้าขาย กับ พนักงานเอกชน	-.08	.280
	ค้าขาย กับ เกษตรกร	.02	.847
	พนักงานเอกชน กับ เกษตรกร	.10	.284
ด้านความประหยัด	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ กับ ค้าขาย	.23**	.007
	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ กับ พนักงานเอกชน	.12	.171
	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ กับ เกษตรกร	.24*	.025
	ค้าขาย กับ พนักงานเอกชน	-.11	.229
	ค้าขาย กับ เกษตรกร	.01	.925
	พนักงานเอกชน กับ เกษตรกร	.12	.283
ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ กับ ค้าขาย	.19*	.013
	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ กับ พนักงานเอกชน	.10	.208
	รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ กับ เกษตรกร	.23*	.020
	ค้าขาย กับ พนักงานเอกชน	-.09	.273
	ค้าขาย กับ เกษตรกร	.04	.722
	พนักงานเอกชน กับ เกษตรกร	.13	.213

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 17 พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
โดยรวมผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ, รัฐวิสาหกิจ มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพ
ค้าขาย และอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความประหยัด ผู้ปกครองที่มีอาชีพ
รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 และมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากฎนา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ,รัฐวิสาหกิจ มีความต้องการมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายกับอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 วิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

การวิเคราะห์ตอนนี้เป็นการวิเคราะห์หาจำนวน ค่าร้อยละ และจัดลำดับของวิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 จำนวน ร้อยละ และจัดลำดับของวิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	จำนวน	ร้อยละ	จัดลำดับ
1. การฝึกให้นั่งสมาธิก่อนเริ่มทำกิจกรรมทุกกิจกรรม	207	28.83	1
2. การเล่านิทานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมทุกวันในตอนเย็นหลังเลิกเรียน	168	23.40	2
3. แจกจุลสารความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้ผู้ปกครองทุกเดือน	79	11.00	5
4. จัดแสดงละครเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมเดือนละครั้ง	156	21.73	3
5. จัดเปิดเทปเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ฟังทุกวันก่อนนอน	108	15.04	4
รวม	718	100.00	

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 18 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยมากเป็นอันดับที่ 1 คือ การฝึกให้นั่งสมาธิก่อนเริ่มทำกิจกรรมทุกกิจกรรม จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 28.83 อันดับที่ 2 คือ การเล่านิทานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมทุกวันในตอนเย็นหลังเลิกเรียน จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 อันดับที่ 3 คือ จัดแสดงละครเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมเดือนละครั้ง จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 21.73 อันดับที่ 4 คือ จัดเปิดเทปเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ฟังทุกวันก่อนนอน จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 15.04 และอันดับสุดท้าย คือ จัดเปิดเทปเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ฟังทุกวันก่อนนอน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย” เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับความต้องการที่ผู้ปกครองประสงค์จะให้โรงเรียนจัดวิธีการพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว และเป็นแนวทางให้กับโรงเรียน และสำนักงานรองรับมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับเกณฑ์คุณภาพให้ครอบคลุมกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย มีความมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยจำแนกตามระดับชั้นของบุตร อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในอำเภอเมือง จังหวัดตรัง มีการกำหนดสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ผู้ปกครองที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน

5. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ด้านผู้เรียนมีความประหยัด ด้านผู้เรียนมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต และความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดลำดับความต้องการที่ผู้ปกครองประสงค์ที่จะให้โรงเรียนนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดวิธีการพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในระดับอนุบาลใน 4 ตำบล ในเขตอำเภอเมืองตรัง ได้แก่ ตำบลทับเที่ยง ตำบลบางรัก ตำบลโคกหล่อ และตำบลนาตาล่วง ปีการศึกษา พ.ศ. 2549 จำนวนทั้งหมด 422 คน โดยการแจกแบบสอบถามไปจำนวน 500 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 460 ชุด ในวันที่ 1 – 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 แล้วพิจารณาแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้จำนวน 422 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตรัง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ได้แก่ บุตรของท่านเรียนอยู่ในระดับชั้น อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพปัจจุบัน เป็นข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยด้านคุณธรรมจริยธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในเขตอำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง มีเนื้อหาครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนเทียบค่า 5 ระดับ จำนวน 60 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9599 ซึ่งด้านผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8662 ด้านผู้เรียนมีความประหยัด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8920 ด้านผู้เรียนมีความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9042 และด้านผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9242

ตอนที่ 3 เป็นการจัดลำดับเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์สุจริต รวม 5 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามทั้งหมดกลับคืน ผู้วิจัยพิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยทำการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวและสภาพทั่วไปของผู้ปกครองวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ใน 4 ด้าน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ใน 4 ด้าน คือ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์สุจริต จำแนกตาม บุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพปัจจุบัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Fisher's Least - Significant Different)
4. การวิเคราะห์หาจำนวน ค่าร้อยละ และจัดลำดับของวิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมืองจังหวัดตรัง

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย สรุปผลได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย จำนวน 422 คน ส่วนใหญ่มีบุตรอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 รองลงมาคือ อยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 และอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60

จำแนกตามอายุ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 25 - 45 ปี จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 79.60 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 และอายุสูงกว่า 45 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 203 คิดเป็นร้อยละ 48.10 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา อนุปริญญา จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 42.20 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

จำแนกตามรายได้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 52.80 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ย 6,000 – 8,500 บาทต่อเดือน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และรายได้เฉลี่ย 8,501 – 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70

จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ, รัฐวิสาหกิจ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 อาชีพพนักงานเอกชน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และอาชีพเกษตรกร จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80

2. ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย พบว่า

2.1 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ใน 4 ด้าน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) และรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X}=4.56$) และด้านวินัย ความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.52$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ($\bar{X}=4.45$) และด้านความประหยัด ($\bar{X}=4.37$)ตามลำดับ

2.2 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ใน 4 ด้าน เป็นรายชื่อในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ระดับความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านวินัย ความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการรายข้ออยู่ในระดับที่มากที่สุดเกือบทุกข้อโดยมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X}=4.70$) รองลงมาคือ เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อนหลัง ($\bar{X}=4.57$) และในลำดับสุดท้าย คือ ปรับปรุงและพัฒนางานตามข้อเสนอแนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$)

ด้านความประหยัด ระดับความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความประหยัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ รู้จักใช้เงินอย่างจำเป็นและออมส่วนที่เหลือ ($\bar{X}=4.55$) และหมั่นดูแลของใช้ส่วนตัวโดยไม่ทิ้งขว้าง ($\bar{X}=4.50$) ส่วนที่เหลือทั้งหมดมีความต้องการระดับมาก

ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม ระดับความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมากจำนวนพอ ๆ กัน โดยมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม ต่อผู้ใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X}=4.69$) รองลงมาคือ มีท่าทางสุภาพ ใช้วาจาอ่อนน้อมต่อผู้อื่น ($\bar{X}=4.61$) และลำดับสุดท้าย คือ นำอาหารไปเลี้ยงสัตว์ที่นาสงสาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.17$)

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ระดับความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ คือ มีความยุติธรรมต่อผู้อื่น เช่น แบ่งของกับน้องเท่า ๆ กัน อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X}=4.64$) และรองลงมา เป็นหยิบของของเพื่อนมาใช้เสร็จแล้วก็นำคืนเจ้าของ ($\bar{X}=4.63$) ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ไม่พูดเพื่อให้ตนเองพ้นผิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$)

3. การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จำแนกตาม บุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพปัจจุบัน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ วุฒิการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนมีความประหยัด และด้านผู้เรียนมีความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผู้ปกครองที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้น มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. จัดลำดับของวิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ การฝึกให้นั่งสมาธิก่อนเริ่มทำกิจกรรมทุกกิจกรรม จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 28.83 อันดับที่ 2 คือ การเล่านิทานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมทุกวันในตอนเย็นหลังเลิกเรียน จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 อันดับที่ 3 คือ จัดแสดงละครเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมเดือนละครั้ง จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 21.73 อันดับที่ 4 คือ จัดเปิดเทปเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ฟังทุกวันก่อนนอน จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 15.04 และอันดับสุดท้าย คือ จัดเปิดเทปเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ฟังทุกวันก่อนนอน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00

การอภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้เรียนอยู่ในระดับอนุบาลเป็นช่วงวัยที่เริ่มมีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมเพิ่มขึ้น จึงทำให้พัฒนาการทางด้านคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามมาด้วย ตามหลักการทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจท์ ที่กล่าวว่า กระบวนการที่ทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงพัฒนาย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่างๆ ทางสังคมนั่นเอง เพียเจท์ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมออกเป็น 4 ชั้น ตามช่วงอายุโดยชั้นของเด็กปฐมวัยจะอยู่ในชั้นที่ 2 คือ ช่วงอายุ 2 - 8 ปี เป็นชั้นที่เด็กสามารถปรับสภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อผู้อื่น ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่จะเป็นในรูปของนามธรรมมากกว่ารูปธรรม จึงทำให้มองเห็นคุณธรรมจริยธรรมในเด็กปฐมวัยค่อนข้างยาก ส่วนใหญ่จะมองเห็นได้ชัดในระดับประถมถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้นควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่วัยปฐมวัย เพราะจะได้เป็นพื้นฐานของเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในระดับต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมนึก แกระหัน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร ด้านความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร และความเสียสละ พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร และความเสียสละ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่ามากเป็นอันดับแรก และรองลงมาคือ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านวินัย ความรับผิดชอบ เนื่องจากเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการดำรงชีวิตและเป็นที่ยอมรับของสังคม หากเด็กมีความซื่อสัตย์สุจริตและด้านวินัย ความรับผิดชอบแล้ว ส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความต้องการของทุกหน่วยงาน และอาจเกิดจากการที่ผู้ปกครอง ครูผู้สอนได้อบรมเลี้ยงดู สั่งสอนให้กับเด็กด้วยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งต้องการให้เด็กมีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ชัยณรงค์ ศรีสุข (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมและนักเรียนหญิง มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ใน

ระดับมาก ยกเว้นนักเรียนโดยรวมมีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ
 นิยาม ขนอนเวช (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ใน
 ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
 อนุบาล ด้านบุคลิกภาพ การสอน มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและจริยธรรม และการพัฒนาตนเอง ใน
 ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนุบาล และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลรวมทั้ง 5 ด้านอยู่
 ในระดับมาก เช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับ มุสเสน (จิตรา ชนะกุล. 2539 : 23; อ้างอิงจาก
 Mussen. 1969 : 335. 513-514) ได้ศึกษาพบว่า การฝึกวินัยให้แก่เด็กโดยการใช้เหตุผลและให้
 ความรัก เป็นการฝึกวินัยที่ให้ผลดีที่สุด และช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสมองของเด็ก เพราะช่วยให้
 เด็กเข้าใจเหตุผลหรือมาตรฐานสังคมที่พ่อแม่ต้องการ วิธีนี้จะช่วยให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงขึ้น ซึ่ง
 มุสเสน ให้ข้อคิดว่า การฝึกวินัยและส่งเสริมพัฒนาการของความรู้สึกรับผิดชอบโดยการใช้ความรัก
 นั้น ควรใช้จนกว่าเด็กจะเลิกกระทำพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เพราะเป็นการกระตุ้นให้เด็กยอมรับ
 อย่างแท้จริง

ส่วนด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อ
 ส่วนรวม และด้านความประหยัด มีความต้องการอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองเห็น
 ว่าเด็กมีวุฒิภาวะในการใช้จ่ายยังน้อยและการใช้จ่ายขึ้นอยู่กับผู้ปกครองเป็นคนคอยดูแล จึงทำให้มี
 ค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 และเสียสละเพื่อส่วนรวม ก็เช่นกัน ผู้ปกครองเห็นว่าขึ้นอยู่กับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ
 การวิจัยของ มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร (2549 : 45) ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จริยธรรม
 แบบ MCCP สำหรับเด็กปฐมวัย ให้ความเห็นว่า การส่งเสริมและปลูกฝังความเมตตากรุณาของเด็ก
 ปฐมวัยนั้นเป็นสิ่งสำคัญและมีผลดีต่อตัวเด็ก ซึ่งสามารถจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้เด็กได้เรียนรู้จริยธรรม
 ความเมตตากรุณาโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การนั่งสมาธิ การเล่นนิทาน การเล่นเกม กิจกรรม
 กลุ่ม การเล่นตามมุม ให้เด็กได้รับและได้แสดงความเมตตากรุณาด้วยการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน
 กัน มีความสงสาร ใจดี ดังนั้นสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับเด็ก และการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม
 ของครูที่สอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กรู้จักแสดงความรัก ช่วย
 เหลือซึ่งกันและกันทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ทำให้เด็กเรียนรู้ถึงการปรับตัว พุดจาไพเราะ ทำงาน
 กับผู้อื่นได้ อันเป็นผลให้เกิดเป็นความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับเด็ก ส่วน
 ด้านประหยัด สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 32) ได้เสนอ
 แนวทางให้ฝึกการมีวินัยเรื่องการประหยัดแก่นักเรียน ไว้ว่า พลเมืองของชาติ ควรมีความสามารถ
 ในการใช้จ่ายใช้สอยที่หามาได้ หรือสิ่งของที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ควรรู้จักสงวนสิ่งของ
 ของสาธารณสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นสมบัติของส่วนรวม และความประหยัดเป็น
 แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สำคัญในปัจจุบัน ดังนั้นควรฝึกให้นักเรียนมีวินัยในเรื่องของการ
 ประหยัด

2. เปรียบเทียบระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม บุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพปัจจุบัน ผลปรากฏว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ วุฒิการศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนมีความประหยัดและด้านผู้เรียนมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผู้ปกครองที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผู้ปกครองที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า ในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอนุบาลได้จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลปีที่ 1 – 3 จะเน้นการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง ร่างกาย และอารมณ์ให้กับผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้การจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ และผู้ปกครองในทุกระดับชั้นเล็งเห็นถึงความสำคัญของเนื่องคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการใช้ชีวิตในปัจจุบัน ถ้าเด็กปฐมวัยมีคุณธรรมจริยธรรมก็จะสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนมีความใกล้เคียงกัน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2524 : 36) ได้ทำงานวิจัยเรื่องรูปแบบศูนย์เด็กก่อนวันหรือศูนย์เด็กปฐมวัย และได้กำหนดจุดหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกายของเด็กอย่างเต็มที่เพื่อที่จะได้เป็นพลเมืองไทยที่มีอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง พัฒนาการทางบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์มีความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายได้ ให้เด็กมีนิสัยขยัน แข็งแรง ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ประหยัด สะอาด ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก และสอดคล้องกับ วิวัฒน์ อัสวานิชย์ (2523 : 53-56) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย พบว่า เด็กที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ วาม ดุลยกร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจจรัตน์ จังหวัดลพบุรี พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการจัดการเรียน การสอนควรเน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยต้องการให้เน้นวิชาการในระดับอนุบาลปีที่ 3 เพื่อเตรียมขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และควรมีการสอนคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กอนุบาล คุณลักษณะของ

นักเรียนของโรงเรียนทุกด้านด้วย และสอดคล้องกับ วราภรณ์ วิชานธรรม (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังต่อหลักสูตรอนุบาลศึกษาของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียนโรงเรียนอนุบาลรัฐบาลและโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานครวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองเด็กอนุบาลเอกชน พบว่า จุดมุ่งหมายหลักในการจัดการศึกษาระดับนี้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองที่มีอายุมากจะมีประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องต่างมากกว่าผู้ปกครองที่มีน้อยกว่า ทำให้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้มีคุณธรรมจริยธรรมจึงมีมากกว่า ดังที่ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เป็นผู้นำของกลุ่มฟรอยด์ เชื่อว่าบุคลิกภาพของมนุษย์จะพัฒนาขึ้นจากพลังงานทางจิตเรียกว่า อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego) ตามลำดับ อิดเป็นสิ่งที่ติดตัวทารกมาตั้งแต่เกิดและจะผลักดันให้เด็กสนองต่อความต้องการตามสัญชาตญาณในขณะที่เดียวกันก็กระตุ้นให้แสวงหาความสุขในตนเองด้วย แต่อาศัยการทำงานของอิดอย่างเดียบบางครั้งก็ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ อีโก้จึงพัฒนาขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการคิดและวางแผนตอบสนองความต้องการโดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ครั้งต่อมาเมื่อเด็กมีอายุประมาณ 36 ปี ซูเปอร์อีโก้จึงพัฒนาขึ้น เพื่อควบคุมระบบจริยธรรมในตัวบุคคล ทำให้ได้รับการถ่ายทอด ค่านิยมและมาตรฐานทางจริยธรรมของสังคม โดยผ่านกระบวนการเลียนแบบผู้อบรมเลี้ยงดู ซึ่งโดยมากก็คือ พ่อแม่ นั่นเอง จากการศึกษาของ ชีระพร อุวรรณโน (2526 : 2) จากการศึกษาตามแนวทางนี้ จะพบว่าจริยธรรมควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เด็กและบุคคลจะเป็นผู้มีจริยธรรมได้จะต้องขึ้นอยู่กับคุณธรรมของแต่ละบุคคล และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับสูงกว่าย่อมได้เปรียบเทียบและได้เรียนรู้ในหลักวิชาการ และการเรียนรู้เรื่องรอบตัวมากกว่าจึงทำให้การอบรมเลี้ยงดูหรือการแนะนำให้คำปรึกษาบุตรจึงมีมากกว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิทางการศึกษาน้อยกว่า ดังที่ ชำเลียง วุฒิจันทร์ (2524 : 7) อธิบายว่า คุณธรรมเป็นลักษณะความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ การปลูกฝังคุณธรรมลงในจิตใจของมนุษย์ จะต้องใช้เวลาในการฝึกหัด อบรมสั่งสอนทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นอันมาก สม่่าเสมอและยาวนานไม่สามารถจะวัดได้แน่นอนว่า ใครมีคุณธรรมในจิตใจมากหรือน้อยเพียงไร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมาลี มีพงษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มีชั้นประถมศึกษา เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้ปกครอง นักเรียนในโรงเรียนเอกชนในเขตลาดพร้าว และกลุ่มตัวอย่าง 300 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และมีบุตรหลานในอุปการะจำนวนอย่างน้อย 1 คน มากที่สุด โดยมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จะเลือกโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน มีคุณครูผู้สอนมีความรู้ดีทางด้านอนุบาล

สัดส่วนครูในการดูแลนักเรียนมีจำนวนครูที่เหมาะสม ในการจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเตรียมความพร้อมด้านพัฒนาการทั้ง 4 คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อเตรียมพร้อมไป ประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป อาคารสถานที่ภายในห้องเรียน และภายนอกมีความสะอาด เรียบร้อย ปลอดภัย มีบรรยากาศต่อการจัดการเรียนการสอน คุณครูจะต้องมีการประสานสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ตลอดจนส่งข่าวสารการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และมีการดูแลนักเรียนนอกเวลาเรียนอย่างใกล้ชิด และประการสุดท้าย คือ มีการสอนโดยใช้สื่อประกอบการเรียน

ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า รายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่สามารถช่วยส่งเสริม พัฒนาให้บุตรของตนได้ช่วยบุตรรู้จักเรื่องคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก กล่าวว่า การพัฒนาการทางจริยธรรมมิใช่การรับรู้ ความรู้จากการพร่ำสอนของบุคคลอื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่น และบทบาทของผู้อื่นด้วย เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับลักษณะต่างๆ ของสังคมของบุคคลอื่น ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม และจากทฤษฎีความต้องการของ อับราฮัม มาสโลว์ (1908 - 1970) นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงมาก ชาวอเมริกันได้กล่าวว่า มนุษย์เรามีความต้องการการจำเป็นอยู่ 5 ชนิด ความต้องการมนุษย์จะเป็นไปในลักษณะจากต่ำไปหาสูง เรียกว่าลำดับชั้นของความต้องการ (Hierarchy of Need) แสดงออกในรูปแบบปิรามิด เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในชั้นสูงก็จะตามมา มาสโลว์ยังได้อธิบายว่า “เมื่อเกิดมีความต้องการเกิดขึ้น ก็จะมีความต้องการในชั้นที่สูงขึ้น” และ มาสโลว์พบว่าคนผู้ซึ่งจะมีความตระหนักรู้ในตนเองนั้น จะต้องมีอายุเกิน 60 ปี ซึ่งถูกกระตุ้นเร้าด้วยค่านิยม ซึ่งถูกกระตุ้นด้วยค่านิยม ซึ่งเกิดขึ้นตามความต้องการของบุคคล เป็นความต้องการเฉพาะตัวเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นความพึงพอใจส่วนบุคคลและเกิดขึ้นมาเอง ความต้องการเหล่านี้ มาสโลว์ย้ำว่า “เป็นตัวการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของมนุษย์” และสอดคล้องกับ ออร์พินท์ สันติชัยอนันต์ (2549 : 142-143) ได้ศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความประหยัด และด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากฎา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า อาชีพของพ่อแม่มีส่วนสำคัญกับการให้เวลา กับการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้รู้เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ถ้าพ่อแม่ที่มีอาชีพต่างกัน จะส่งผลให้บุตรของตนเข้าใจถึงคุณธรรมจริยธรรมที่แตกต่างกัน ดังที่ เพียเจท์ ได้กล่าวว่าจริยธรรม

มีแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ทุกชนิด และเขาได้สังเกต การเล่นของเด็ก พบว่า เด็กที่อยู่ในช่วงอายุก่อน 8 ปี เป็นระยะที่ผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กและยึดถือกฎเกณฑ์ที่ได้จากผู้ใหญ่เป็นกฎเกณฑ์ตายตัว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญสม โพธิ์เงิน (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

3. การจัดลำดับของวิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาของเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะพัฒนาของเด็กปฐมวัยเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ การฝึกให้นั่งสมาธิก่อนเริ่มทำกิจกรรมทุกกิจกรรม อันดับที่ 2 คือ การเล่านิทานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมทุกวันในตอนเย็นหลังเลิกเรียน อันดับที่ 3 คือ จัดแสดงละครเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมเดือนละครั้ง อันดับที่ 4 คือ จัดเปิดเทปเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ฟังทุกวันก่อนนอน และอันดับสุดท้าย คือ จัดเปิดเทปเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ฟังทุกวันก่อนนอน อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมการนั่งสมาธิเป็นกิจกรรมที่ใกล้ตัวเด็ก เด็กสามารถลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และการนั่งสมาธิสามารถช่วยทำให้เด็กลดภาวะความตื่นตัว ควบคุมตนเองได้มากกว่ากิจกรรมอื่น จึงอยู่ในความต้องการของผู้ปกครองเป็นอันดับแรก ที่อยากให้โรงเรียนจัด ส่วนการเปิดเทปนั้น เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลาและเป็นนามธรรม บางครั้งเด็กอาจยังไม่เข้าใจในเนื้อหาของเรื่องที่ครูเปิดเทปให้ฟัง ซึ่งสอดคล้องกับ สุขุมาล เกษมสุข (2548 : 66-69) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กนั้น ครูเป็นผู้มีโอกาสมิใช่ปลูกฝังให้แก่เด็กต่อบิตามารดา เพราะเมื่อเด็กอยู่ในโรงเรียน เด็กจะใกล้ชิดกับครูมาก อีกทั้งยังเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงในการอบรมปลูกฝังจริยธรรมควบคู่ไปกับการสั่งสอนความรู้ทางวิชาการ ครูควรจัดกิจกรรมการปลูกฝังจริยธรรมอื่นๆ นอกเหนือจากกิจกรรมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แล้ว ครูสามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน เช่น กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมพัฒนาเจตคติ กิจกรรมปรับพฤติกรรม กิจกรรมเพื่อความสุนทรีย์ทางอารมณ์ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม เป็นต้น และการทำกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียนนั้น โรงเรียนควรจัดมีสถานที่ที่ให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างหรือทำกิจกรรมที่ตนสนใจ อาจมีห้องฝึกสมาธิ หรือลานธรรมซึ่งเป็นสถานที่ที่นักเรียน ครูผู้ปกครอง บุคลากรโรงเรียนได้ใช้เป็นที่ฝึกจิตฝึกความสงบ ในชั้นเรียนอาจมีมุมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ หรือเพื่อความบันเทิง หรือเพื่อพักผ่อนอิริยาบถ ครูควรจัดหนังสือส่วนหนึ่งเกี่ยวกับจริยธรรมและศาสนา นอกจากหนังสือแล้ว ครูอาจเตรียมเทปบันทึกเสียง แผ่นซีดี วิดีทัศน์ ให้นักเรียนที่สนใจได้ฟัง ได้ดู หรือยืมกลับไปฟังที่บ้านได้ และการที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมยิ่งมาก ก็ยิ่งช่วยให้นักเรียนได้มีพัฒนาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมได้ครบถ้วนทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

1. จากผลศึกษาพบว่า ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในข้อการปรับปรุงและพัฒนาางตามข้อเสนอแนะ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือ โรงเรียน และผู้ปกครองต้องความตระหนักของการปฏิบัติหน้าที่ ในการมอบหมายงานในหน้าที่ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม

2. จากผลศึกษาพบว่า ด้านความประหยัด ผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในข้อการซื้อของเล่นชิ้นใหม่เมื่อชิ้นเก่าเกิดชำรุด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือ ผู้ปกครองต้องให้คำแนะนำอย่างถูกต้องกับบุตรในการใช้จ่ายของฟุ่มเฟือยให้รู้จักประหยัด ทางครูผู้สอนก็ควรสั่งสอนอบรมลูกศิษย์ในเรื่องความประหยัดอย่างสม่ำเสมอ

3. จากผลศึกษาพบว่า ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในข้อการนำอาหารไปเลี้ยงสัตว์ที่นาสงสาร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือ ในวันหยุดผู้ปกครองควรพาบุตรหลานไปทำบุญที่วัดต่างๆ ให้อาหารสัตว์ ให้อาหารปลาในวัด และสอนให้เด็กรู้จักความเมตตากรุณา มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวมต่อคนอื่น

4. จากผลศึกษาพบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในข้อการไม่พูดเพื่อให้ตนเองพ้นผิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือ ผู้ปกครอง และญาติพี่น้อง ควรให้คำสั่งสอนแก่บุตรหลานของตนเองให้รู้จักความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย เป็นต้น

2. จากผลการศึกษาค้นคว้าด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย พบว่า ด้านวินัย ความรับผิดชอบ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีความต้องการในระดับมากที่สุด สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการจัดเสริมประสบการณ์ เรื่อง คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยได้ชัดเจนขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ และสังกัดสำนักงานเทศบาล เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ทองธรรมชาติ. (2535, มกราคม – มีนาคม). คุณธรรม จริยธรรมของผลเมืองไทย. วารสาร. 2 .
กรรมการศาสนา. (2521). ศิลธรรมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : กมมช.
- กรรณิการ์ พงศ์เกตุภูมิ. (2546). ผลของการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบละครสร้างสรรค์ต่อความ
มีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2523). แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์.
- กรีติ บุญเจือ. (2538). ชุดพื้นฐานปรัชญา จริยศาสตร์ สำหรับผู้เริ่มเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร. (2526, มิถุนายน). จริยธรรมพื้นฐานที่สอดแทรกได้ทุกวิชา. มิตรครู. 26 : 21–
23 : 15.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การศึกษาสำหรับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย. เอกสารคำสอน
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2544, ตุลาคม). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน. วารสารการศึกษา
ปฐมวัย. 4 : 30 – 31.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2535). เอกสารชุดการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา. ถ่ายเอกสาร.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จิตรรา ชนะกุล. (2539). การศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
จัดประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมแบบกลุ่มย่อย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). ม.ป.พ.
- จันทร์ดี ถนอมคล้าย. (2539). การพัฒนาวินัยในตนเองด้านความอดทนของเด็กปฐมวัยศึกษาที่มี
สติปัญญาแตกต่างกันด้วยวิธีการเล่นิทานประกอบหุ่นมือโดยมีการใช้คำถามก่อนระหว่าง
และหลังการเล่นิทาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2529). บทความวิทยุกระจายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งชาติ ชุดการศึกษาเพื่อ
คุณธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญวิทยุการพิมพ์.

- ชวลีพร อมะมาน. (2539). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน จ.สระบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชัชวาล เรื่องประพันธ์. (2541). *สถิติพื้นฐาน : พร้อมตัวอย่างการวิเคราะห์โปรแกรม MINITAB SPSS และ SAS*. ขอนแก่น : ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยณรงค์ ศรีสุข. (2545). *คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ*. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2524). *หลักการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ การศาสนา.
- ณรงค์ศักดิ์ ทะละภฏ. (2529). "วินัยกับการพัฒนาเด็ก", *การพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ : ศวิพรการพิมพ์.
- วาม ดุลยกร. (2540). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเอกชนระดับอนุบาลต่อการจัดการเรียน การสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจงรัตน์ จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ดาวเด่น นุเรนรัมย์. (2548). *ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม*. สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2548. จาก <http://www.duangden.com/Ethical.html>.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2537). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. รายงานการ วิจัย ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงใจ ตระกูลช่าง. (2538). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาล แยมสะอาด*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เดือนเพ็ญ เปรมจิตร์. (2538). *ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอค่ายบางระจัน จ. สิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงพร สุทธิธรรม. (2534). *การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้เฒ่าของเด็ก ปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ทศนา แคมมณี. (2536). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์สุดา ลิลลสินธ. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2526). *แล้วจะเสริมสร้างจริยธรรมกับคนวัยใด*. ครุศาสตร์. 11(14) : 1 – 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2540, เมษายน). *เส้นทางสู่การพัฒนาครอบครัว: การดำเนินโครงการแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัว*. กรุงเทพฯ.
- นิภาพรรณ อุณาภูล. (2525). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา จิตรศิริ. (2525). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค. "สรกิจพิทยา" จ.สระบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นัยนา ขนอมเวช. (2540). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนครูอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญสม โพธิ์เงิน. (2537). *คุณธรรมในการอยู่ร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2537.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2521). *สถิติการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2544). *แนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ในหนังสืองานวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 12 พฤศจิกายน 2544. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา (หน่วย 3)*. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2535). *พื้นฐานการศึกษาการศึกษาและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2541). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2531). กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

- พรรณณี ชเจนจิต. (2538). *จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คอมแพคพรีนท์.
- พรพิมล แซ่ซี้. (2540). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน*.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก. (2539). *ธรรมบุญชีวิต*. ฉบับสองพากษ์. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ นายสำราญ อารยางกูร. กรุงเทพฯ : บริษัทสหธรรมมิก จำกัด.
- พระเมธีธรรมมาภรณ์. (2534). “ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมศาสตร์ และจริยศึกษา” ,ใน *ความรู้คู่คุณธรรม รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พิชญาดา คำแก้ว. (2549). *ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิจิตรา พงษ์จินดากร. (2525). *การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่อกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์. (2539). *การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียน โดยการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องก่อนนอน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร. (2549). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จริยธรรมแบบ MCCP สำหรับเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2539). *เอกสารอบรมเชิงปฏิบัติการ “กลยุทธ์การสอนอนุบาล”*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2540). *การพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมแก่เด็ก 3 – 6 ขวบ จริยศาสตร์ – แ่งสิ่งแวดล้อม การศึกษาปฐมวัย*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม). 40 : 19 – 28.
- รัตนา บำรุงญาติ. (2532). *ผลของการพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้หุ่นมือการเล่านิทาน และการใช้แถบเสียงนิทาน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์ และราชสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2540). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. วารสารการศึกษาปฐมวัย. ปีที่ 1 (3). กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.

- วรารภรณ์ วิธานธรรม. (2533). ความคาดหวังต่อหลักสูตรอนุบาลศึกษาของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน โรงเรียนอนุบาลรัฐบาลและโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วาม ดุลยกร. (2540). ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเอกชนระดับอนุบาลต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจจรัตน์ จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. (2547). ความต้องการของผู้ปกครองที่นับถือศาสนาอิสลามที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วนิตตา ก้องธนินทร์. (2545). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกรุงเทพฯ : ศึกษาเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. (การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม). สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- วิจิตรา สกากร. (2523). วิเคราะห์หนังสืออ่าน สำหรับเด็กในด้านคุณธรรมเฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2520 – 2522. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิวัฒน์ อัคราณิษฐ์. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิไลวรรณ ชินพงษ์. (2539). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดและการศึกษา). ม.ป.พ.
- วัชรารภรณ์ พยัคฆ์เมธี. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอดอยสะเก็ดจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภา จันทรเพ็ญ. (2547). ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศินันท์ นิลจันทร์. (2547). ผลของการจัดกิจกรรมเล่นิทานที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเคาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2526). *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครูพิมพ์ครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิตวิทยาลัย.
- สมพร เทพสิทธิ์า. (2530). *สมเด็จพระภุมมิดาพหลมหาราช พระมหากษัตริย์ ยอดนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ.
- สมจิตต์ สุวรรณวงศ์. (2542). *การศึกษาการจัดสภาพการณ์ส่งเสริมความคิดเชิงคุณธรรมตามแนวคิดคตอนสครัดติวิสต์ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมนึก แกระหัน. (2541). *พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สาโรช บัวศรี. (2526). *จริยธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงศ์. (2537). *แนวคิดแนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงศ์. (2538). *แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงศ์. (2545). *การจัดและประเมินแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงศ์. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่องสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2539, 10 ตุลาคม). *บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ*. ในเอกสารประกอบการบรรยาย ณ มูลนิธิสตรี้ สฤษฏีวงศ์. ถ่ายเอกสาร.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2524). *หลักการสอนจริยศึกษาในเอกสารการสอนชุดวิชาการกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย*. หน่วยที่ 1 – 7. รวบรวมโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัทอิตตรีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด.
- สุภาพ เครีเอนตร. (2542). *ปฏิรูปการศึกษาผานหลักศาสนา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เกี่ยวข้อง.
- สุภาวดี สุจริต. (2531). อ้างอิงมาจาก Piaget. (1962 : 16 – 19)
- สุวัฒน์ วัฒนาวงศ์. (2538). *ค่านิยมที่พึงประสงค์กับความจำเป็นที่ต้องมีค่านิยมสมัย*. *วารสารวัฒนธรรมไทย*. 32(7)18.
- สุพัฒน์ บิลอับดุลลาห. (2530). *การรับรู้ของผู้ปกครองไทยมุสลิมในการส่งเสริมวินัยแห่งตนเองนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ คม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)*. กรุงเทพฯ : เม็ดทรายพรินติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2545 – 2559)* สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2534). *คู่มือการจัดกิจกรรมเกมและการเล่นกลางแจ้งสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม. (2541). *แผนพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมระยะที่ 8(พ.ศ.2540 – 2544)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สันหพัฒน อรุณชาวี. (2535). รายงานการวิจัย การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเล่นิทานสำหรับเด็กนักเรียนอนุบาลการศึกษาปฐมวัยที่ปี 4 ฉบับ 1. (มกราคม). 45 – 58.
- สุขุมล เกษมสุข. (2548). *การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. (ฝ่ายประถม)*. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรอรณ สุมประดิษฐ์. (2533). *การศึกษาความเอื้อเพื่อควมมีระเบียบและขึ้นการเล่นทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นแบบไทยและการเล่นที่จัดอยู่ทั่วไป*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรพินทร์ สันติชัยอนันต์. (2549). *การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิญา เวชชชัย. (2544, มิถุนายน). *การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา : รายงานการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- อุบลรัตน์ โปธิโกสม. (2523). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการการอบรมเลี้ยงดูและความซื่อสัตย์ของเด็กไทย*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อำไร สุจริตกุล และคณะ. (2531). *รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักการและวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Aylton ; & Foberts. (1974). "Elimination Discipline Problem by Strengthening Academic Performance," *Journal of Applied Behavior Analysis*.
- Biskin Donald, S. ; & Kenneth Hoskission. (1977). "An Experimental Test of the Effect of Structured Discussions of Moral Dilemmas Found in Children's Literature on Moral Reasoning. *The Elementary School Journal*.
- Cottman, J.M. (1988). *Teacher and Parents Staff Development to Support a Preschool Screening And identification Project*. University of Massachusetts.

Flippo, Edwin B. (1966). *Management : A Behavioral Approach*. Boston : Allyn and cacon.

Kohlberg, L. "Moral Education for a Society in Moral Transition," *Educational Leadership*.

33(1) : 52 – 53 ; October, 1975.

Wiggins, Jerry S. and others. (1971). *The Psychology of Personality Reading*. Chicago :

Addison – Wesley.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนระหว่างครูกับผู้ปกครองอย่างแท้จริง แบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับไม่มีผลกระทบเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม แต่อย่างไรทั้งสิ้น ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบข้อความทุกข้อตามความเป็นจริง โดยไม่เน้นข้อหนึ่ง ข้อใดไว้ และกรุณาส่งกลับคืนเพื่อประโยชน์ต่อการวิจัยต่อไป

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อความคำถามข้อมูลส่วนตัวของผู้แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ด้านวินัย ความรับผิดชอบ

ด้านความประหยัด

ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อ

ส่วนรวม

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ตอนที่ 3 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการจัดลำดับกิจกรรมที่พัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความประหยัด ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต รวม 5 ข้อ

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ ผู้ตอบได้แก่ ผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
2. แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามข้อมูลส่วนตัวของผู้แบบสอบถาม
 - 2.2 ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ใน 4 ด้าน ดังนี้
 1. ด้านวินัย ความรับผิดชอบ
 2. ด้านความประหยัด
 3. ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
 4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต
 - 2.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีลักษณะเลือกตอบเพื่อให้ตอบแบบสอบถามได้ จัดลำดับเกี่ยวกับวิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะเสนอผลการวิจัยโดยส่วนรวมและขอความกรุณาจากท่านได้ตอบทุกข้อ คำตอบของท่านจะมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

แบบสอบถาม
การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม
จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. บุตรของท่านเรียนอยู่ในระดับชั้น

อนุบาลปีที่ 1 อนุบาลปีที่ 2 อนุบาลปีที่ 3

2. อายุ ต่ำกว่า 25 ปี

..... 25 - 45 ปี

..... มากกว่า 45 ปี

3. ระดับการศึกษา

..... ระดับมัธยมศึกษา อนุปริญญา

..... ระดับปริญญาตรี

..... ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน

..... 6,001 - 8,500 บาท

..... 8,501 - 10,000 บาท

..... มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป

5. อาชีพปัจจุบันของท่าน

..... รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ

..... ค้าขาย

..... พนักงานเอกชน

..... เกษตรกร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

1. ด้านวินัย ความรับผิดชอบ
2. ด้านความประหยัด
3. ด้านความเกรงใจผู้อื่น มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุดตามระดับคะแนน 5 ระดับ ตามความหมายดังนี้

ถ้าท่านมีความต้องการ มากที่สุด	ให้ทำเครื่องหมายในระดับ 5
ถ้าท่านมีความต้องการ มาก	ให้ทำเครื่องหมายในระดับ 4
ถ้าท่านมีความต้องการ ปานกลาง	ให้ทำเครื่องหมายในระดับ 3
ถ้าท่านมีความต้องการ น้อย	ให้ทำเครื่องหมายในระดับ 2
ถ้าท่านมีความต้องการ น้อยที่สุด	ให้ทำเครื่องหมายในระดับ 1

2.1 ด้านวินัย ความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่สามารถควบคุมตนเอง การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และยอมรับผลการกระทำของตนเอง

ลำดับ ที่	ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อนหลัง					
2	ปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงในกลุ่ม					
3	จัดเก็บของใช้เข้าที่เรียบร้อย					
4	รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย					
5	มีวินัยในตนเองและมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ					
6	มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทให้กับงานที่ตนเองทำ					
7	วางแผนทำงานอย่างเป็นระบบ					
8	ปรับปรุงและพัฒนางานตามข้อเสนอแนะ					
9	ตั้งใจฟังสิ่งที่ครูสอนตลอดเวลา					
10	ฟังตนเองก่อนที่จะฟังคนอื่น					
11	ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป					
12	การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน					
13	มีมารยาทในการฟัง เช่น ฟังเมื่อผู้อื่นพูด					
14	มีมารยาทในการรับประทานอาหาร					
15	สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้					

2.2 ด้านความประหยัด หมายถึง รู้จักใช้สิ่งของและทรัพย์สินส่วนรวมอย่างเหมาะสมเกิดประโยชน์
คุ้มค่าและปฏิบัติจนเป็นนิสัย

ลำดับ ที่	ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	ชื่อของใช้ส่วนตัวเท่าที่จำเป็น					
2	หมั่นดูแลของใช้ส่วนตัวโดยไม่ทิ้งขว้าง					
3	ใช้หนังสือของตนเองอย่างทะนุถนอม					
4	รักษาดูแลอุปกรณ์การเรียนทุกชนิดเพื่อใช้ได้นาน					
5	ปิดไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าทันทีที่เห็นว่าเปิดอยู่โดย ที่ไม่ใช่แล้ว					
6	ปิดน้ำทุกครั้งหลังจากใช้เสร็จแล้ว					
7	รู้จักใช้เงินอย่างจำเป็นและออมส่วนที่เหลือ					
8	รับประทานอาหารหมดทุกครั้งที่ได้รับประทาน					
9	เลือกชื่อของใช้ที่ทนทานและใช้ได้นาน					
10	รักษาสมบัติของโรงเรียนเหมือนสมบัติของตนเอง					
11	เก็บรักษาดูแลอุปกรณ์ทุกชนิดของโรงเรียนเข้าที่ ให้เป็นระเบียบเพื่อใช้ได้นาน					
12	ชื่อของเล่นชิ้นใหม่เมื่อชิ้นเก่าเกิดชำรุด					
13	ไม่ซื้อของตามสมัยนิยมหรือชื่อเหมือนคนอื่น					
14	รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
15	รู้จักทะนุถนอมของใช้เพื่อให้น้องหรือผู้อื่นนำไปใช้ได้อีก					

2.3 ด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม หมายถึง การรับรู้ถึงความต้องการของผู้อื่นพันทุกซ์ พยายามหาทางช่วยเหลือแบ่งปัน โดยมีจิตใจที่โอบอ้อมอารี พุดในสิ่งที่ดีงาม ยอมเสียสละสิ่งของที่รักเพื่อส่วนรวมและเคารพต่อสิทธิผู้อื่นและมีความเกรงใจ

ลำดับ ที่	ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนอย่างเต็มใจ					
2	บริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่น					
3	ช่วยเหลือกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ					
4	ไม่รังแกและทำร้ายผู้อื่น					
5	คอยเตือนเพื่อนเมื่อจะทำความผิด					
6	รู้จักให้อภัยผู้อื่นเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ผิดพลาด					
7	ช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนและห้องเรียน					
8	ไม่รบกวนเพื่อนในขณะที่เพื่อนทำงาน					
9	มีมารยาทในการฟัง เช่น สนใจในขณะที่ผู้อื่นพูด					
10	มีท่าทางสุภาพ ใช้น้ำจืดอ่อนนุ่มต่อผู้อื่น					
11	มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม ต่อผู้ใหญ่					
12	มีน้ำใจช่วยเหลืองานของผู้อื่นเสมอ					
13	พุดให้กำลังใจเพื่อน เมื่อเพื่อนมีปัญหา					
14	นำอาหารไปเลี้ยงสัตว์ที่น่าสงสาร					
15	ไม่รังแกสัตว์ให้ได้รับบาดเจ็บ					

2.4 ด้านความมีความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การปฏิบัติตนตรงไปตรงมา ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ทั้งกาย วาจา ใจ ไม่คดโกงผู้อื่น

ลำดับ ที่	ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	ไม่พูดเพื่อให้ตนเองพ้นผิด					
2	ไม่อยากได้สิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตน					
3	คืนเงินทอนให้พ่อค้าแม่ค้าที่ทอนเงินผิด					
4	นำสิ่งของที่พบเห็นไปคืนให้เจ้าของหรือคุณครู					
5	หยิบของของเพื่อนมาใช้เสร็จแล้วก็นำคืนเจ้าของ					
6	พูดและตอบคำถามด้วยความเป็นจริง					
7	ไม่พูดป้ายความผิดให้เพื่อนเดือดร้อน					
8	ไม่ใช่ความเป็นพี่เอาสิ่งของที่ตนต้องการจากน้อง					
9	ไม่มีนิสัยในการคดโกง เช่น โกงในการเล่นกับคนอื่น					
10	รักษาคำพูดที่พูดกับผู้อื่น					
11	ยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด					
12	มีความยุติธรรมต่อผู้อื่น เช่น แบ่งของกับน้องเท่าๆ กัน					
13	ทำหน้าที่ตามที่ตกลงกับเพื่อน พ่อแม่ และครู					
14	ไม่คั่นกระเป๋าเพื่อนแล้วเอาของเล่นมาเล่น					
15	ไม่ขู่เพื่อนที่อ่อนแอกว่าเพื่อให้ทำงานให้ตน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน
คุณธรรมจริยธรรม มีลักษณะเลือกตอบเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้จัดลำดับ
เกี่ยวกับวิธีการและความต้องการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

คำชี้แจง โปรดใส่ตัวเลขเรียงลำดับในวงเล็บ () ตามความต้องการวิธีการพัฒนาของท่าน

ลำดับที่	ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
()	การฝึกให้นั่งสมาธิก่อนเริ่มทำกิจกรรมทุกกิจกรรม
()	การเล่านิทานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมทุกวันในตอนเย็นหลังเลิกเรียน
()	แจกจุลสารความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้ผู้ปกครองทุกเดือน
()	จัดแสดงละครเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมเดือนละครึ่ง
()	จัดเปิดเทปเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ฟังทุกวันก่อนนอน

ขอขอบพระคุณท่านที่อนุเคราะห์ในการตอบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวธิติมา เรืองสกุล
ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีรายชื่อดังนี้

1. อาจารย์พระมหาสรศักดิ์ วนपालเมธี	พระวิฑยากร สอนวิชาพุทธศาสนา
วัดสาภิการาม อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
2. อาจารย์อรินทร์ ม่วงถนอม	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางกะปิ
สังกัดสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร
3. ซิสเตอร์มารีรัตน์ บุญอนันตบุตร	ครูใหญ่
โรงเรียนนักบุญซอแซ จังหวัดนครนายก
4. อาจารย์ไพบุลย์ อุปันโน	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
5. อาจารย์เยาวมาลย์ วิเศษ	ครูใหญ่
โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (α -Cronbach) ของแบบสอบถามความ
ต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ด้าน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α -Cronbach)
1. ด้านวินัย ความ รับผิดชอบ	1	.4842	.8662
	2	.3888	
	3	.3405	
	4	.5301	
	5	.6188	
	6	.4262	
	7	.5705	
	8	.5231	
	9	.5355	
	10	.6246	
	11	.6463	
	12	.3148	
	13	.5416	
	14	.5552	
	15	.5684	
2. ด้านความประหยัด	16	.4809	.8920
	17	.6193	
	18	.6435	
	19	.6838	
	20	.6041	
	21	.6069	
	22	.6209	
	23	.4180	
	24	.6675	
	25	.6936	
	26	.6897	
	27	.2915	

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้าน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α -Cronbach)
2. ด้านความประหยัด (ต่อ)	28	.3695	
	29	.6366	
	30	.6323	
3. ด้านความเกรงใจต่อ ผู้อื่น เมตตากฎณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ เสียสละเพื่อ ส่วนรวม	31	.6164	.9042
	32	.5828	
	33	.6941	
	34	.6366	
	35	.5879	
	36	.5861	
	37	.5964	
	38	.6212	
	39	.6007	
	40	.6382	
	41	.5285	
	42	.6037	
	43	.6336	
	44	.4503	
	45	.5376	
4. ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต	46	.6654	.9242
	47	.6597	
	48	.6036	
	49	.6176	
	50	.6213	
	51	.5906	
	52	.7344	
	53	.6424	
	54	.7220	
	55	.6712	

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้าน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α -Cronbach)
4. ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต (ต่อ)	56	.7515	
	57	.4910	
	58	.5770	
	59	.6954	
	60	.6575	

ค่าความเชื่อมั่น (α -Cronbach) ของแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับ
คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยทั้งฉบับเท่ากับ .9599

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวธิดิมา เรืองสกุล
วันเดือนปีเกิด	12 เดือน มีนาคม พุทธศักราช 2517
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลพัทลุง จ.พัทลุง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	106/78 หมู่ 6 ต.บ้านควน อ.เมือง จ.ตรัง 92000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย ระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านสากอ ต.สากอ อ.สุไหงปาดี จ.นราธิวาส 96140
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสมภวาราชินี จ.ตรัง
พ.ศ. 2539	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย) จากสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2550	กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ